

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

LIBRARY

JUN 26 1985

KAINA 25 c.

VOLUME LXV Nr. 11

KETVIRTADIENIS BIRŽELIO (JUNE) 20, 1985

KASDIEN

PAJAMŲ MOKESČIAI
VYKO NE IŠ GERO
NELABAI KAS, KAD...
"VILNIS" TURI GYVUOTI!

Liaudis iš nustebimo dėl prez. Reagano apsilankymo nacių Bitburg kapinėse dar nebuvo atsipeikėjusi, kai prezidentas tarsi iš giedro dangaus kaip perkūnu trenkė visų nuostabai pasiūlymą pertvarkyti pajamų mokesčių mokėjimą. Tuo tarpu komercinė spauda kuo skubiausiai puolėsi, kad prezidento ėjimai Vakarų Vokietijoje būtų užmiršti ir visų dėmesys būtų nukreiptas į pajamų mokesčių problemas.

Paviršutiniškai žiūrint atrodo, kad prezidentas su tuo savo pajamų mokesčių pertvarkymu siekia "pačiupinėti" turčius bei korporacijas, bet žinant, kad varnas varnui nekerta į akį, nesinori tikėti, kad jis to siekia. Dėl žmonių akių gal vieną ar kitą vargūolį paliuosuos nuo pajamų mokesčių naštos, tačiau turčiams ir korporacijoms kaip yra, taip ir pasiliks "skylių" išsisukti nuo didelių mokesčių.

Amerika yra didžiojo kapitalo ir korporacijų šalis, pagal taisyklę, jų skriausti nevalia.

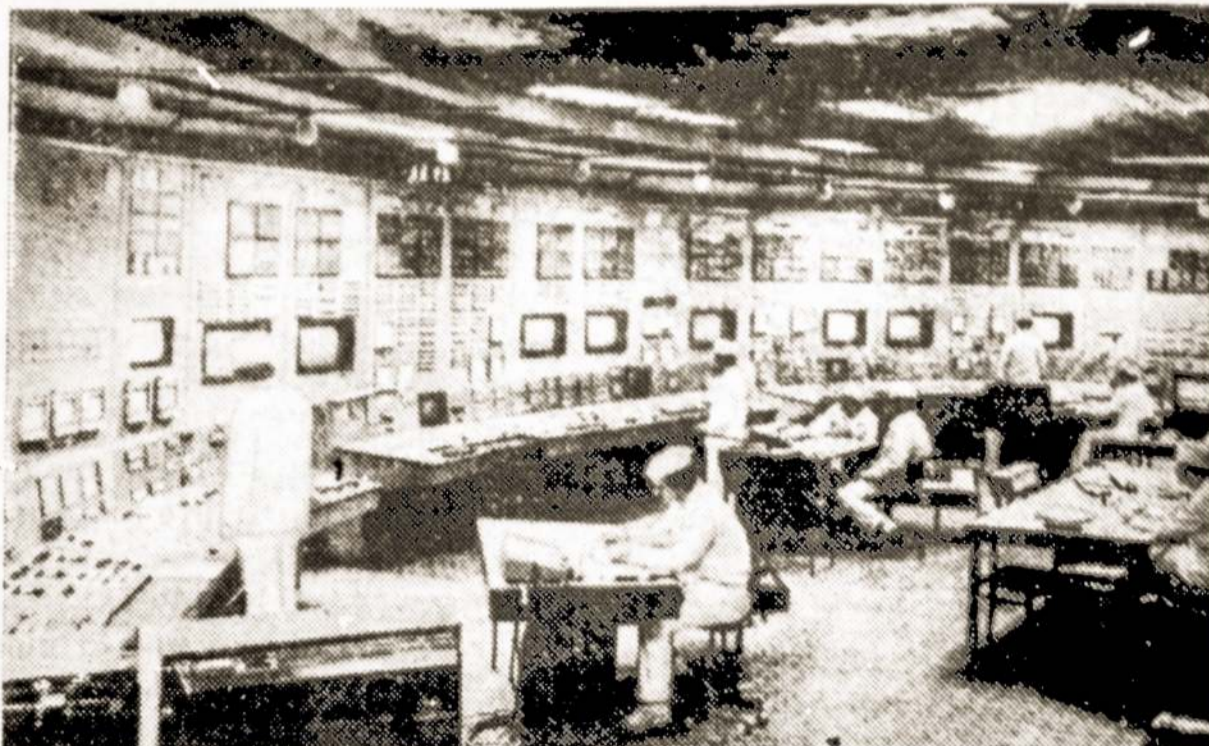
Komercijos sekretorius Malcolm Baldrige buvo nuvykęs į Maskvą, kad pagyvinus su TSRS biznį. Šis sekretoriaus ėjimas tenka sveikinti, nes iš biznio su Tarybų Sąjunga Amerikai lygiai būtų naudos, kaip yra ir kitoms Vakarų šalims, prekiaujančioms su TSRS. Tačiau sekretorius vyko ne iš gero.

Farmeriai bankrutuoja, nedarbas nemažėja, atsiskaitymuose su užsienio šalimis deficitas kasmet didėja. Reikia ką nors daryti, reikia ieškoti rinkų. Nors nemalonu jų ieškoti Tarybų Sąjungoje, bet reikia.

Nelabai kas, kad prez. Reagano administracija ruošimusi "žvaigždžių karui" bando Ženevos deryboms užmaiti apynasrį. Kaip pareiškė TSRS vadovas M. Gorbačiovas, pirmas derybų roundas buvo "visiškai bevaisis". Vadinasi, jeigu ir toliau derybos tripinės vietoje, tai žmonijos sudėtos viltys į šias derybas gali nueiti niekais.

Todėl taikos šalininkai, visi dori žmonės turi budėti kaip niekad anksčiau, kad neatsitiktų taip, kaip anąkart, kad Tarybų Sąjunga, pristigusi kantrybės, turėjo išėiti iš derybų. Taikos šalininkai ir visi dori žmonės turi reikalauti, kad visokie "apynasriai", pagalių kaišiojimai į derybų ratus turi būti padėti į šalį, nes kitaip, žmonijai gali būti lemta sudegti branduoliniėje ugnyje.

Gražiai mūsų laikraščio jubiliejų paminėjo bičiuliai Lietuvoje.

Kasdien vis daugiau elektros energijos pagamina Ignalinos atominė elektrinė. Pirmasis jos blokas netrukus pasieks projektinį galingumą — 1500 megavatų.

Nuotraukoje: iš čia valdoma galinga Ignalinos atominė elektrinė.
V. Gulevičiaus nuotr.

Ko lietuvių tauta būtų susilaukusi

Jeigu prieš 40 metų TSRS Raudonoji Armija, palaužusi prie Stalingrado Hitlerio wehrmachto šarvuotuosius divizionus nugarkaulį, nebūtų jų pribaigusi Berlyne, šiandien lietuvių tautos likučiai Amerikoje gal dar ir būtų, bet Nemuno krašte vargiai ar bebūtų. Rezenbergas 1941 metų vasarą siūscamas instrukcijas reichskomisarui Ostlande pabrėžė: "Reichs komisaro Estijai, Latvijai, Lietuvai ir Baltarusijai tikslai turi būti vokiečių protektorato įgyvendini-

o "Tėviškės" draugija netgi apdovanojo, išleisdama storą jubiliejinį "Vilnius" albumą, paruošdama jubiliejinis medalius.

Albumas kiekvienam vilniečiui sukelia romantiką, prisiminus nuėjus laikraščio kelius, įdėtą vargą ir dosnumą laikraščio reikalui. Ypač daug albume skaitytojų meilės laikraščiu sveikinimuose. Medaliai, primenantieji laikraščio 65-ąsias metines, yra neįkainojantys suvenyrai.

Kaip albumus, taip ir medalius jau gavome redakcija. Kurie per suvažiavimą bei jubiliejinį banketą jų neįsigijote, mielai administracija pasiūys, paprašius jos.

Pračio dalininkų suvažiavimas, jubiliejinis banketas. Abu renginiai palyginus buvo sėkmingi, abiejuose buvo parodyta daug meilės laikraščiu.

Dabar prieš akis, kad laikraštis gyvuotų, sulauktų daugiau jubiliejų. Žinoma, tai nebus lengva. Bet argi kada nors buvo lengva? Kaip buvo pergyventi visokie sunkumai, bandykime, kad būtų pergyventi ir nenumatomi.

"Vilnis" turi gyvuoti!

S. J. Jokubka

mas, o po to pavertimas šios srities didžiojo vokiečių reicho dalimi, germanizuojant rasiniu požiūriu tinkamus elementus, apgyvendinant germanų tautas ir išskeldinant nepageidaujamus elementus. Baltijos jūra turi tapti didžiosios Vokietijos prižiūrima germanų vadaus jūra".

1942 metų rugpjūtyje hitlerinis žurnalas "Dar švarce korp" apie Rytų tautų likvidavimą hitlerinės Vokietijos naudai rašė dar aiškiau, girdi: "Mūsų uždavinys yra ne germanizuoti Rytus senąja prasme, tai yra čia gyvenantiems žmonėms primesti vokiečių kalbą ir vokiečius įstatymus, bet rūpintis, kad Rytuose gyventų tik žmonės, kurie yra tikrai vokiško, germaniško kraujo. Dėl to yra gautas reichsfiurerio uždavinys SS pasirūpinti, kad Rytuose gyventų tik gryno vokiško kraujo žmonės... Kur rytoj įsikurs vienas geriausias rasės vokiečiai, ten po to gyvens šimtas geriausių rasės vokiečių".

Ir hitlerininkai tai galvojo padaryti labai greitai. Pavyzdžiui, SS ir vokiečių saugumo policijos vadas Himleris savo pastabose dėl "Ost" plano išreiškė nuomonę, kad Rytus suvokietinti galima būtų kur kas greičiau — per dvidešimt metų. Himleris turėjo galvoje tai, kad jo parengta ir vykdoma teroristinė koncentracijos stovyklų bei masinių žudynių sistema laikui bėgant veiks vis "našiau". (Žiūr. knygoje "Teisingumas reikalauja" pusl. 6).

Vadinasi, 1942 metais jau įsisiūbavęs darbas koncentracijos stovyklų krosnyse žmones deginti, būtų buvęs paleistas veikti visais garais ir per 20 metų Rytuose, tame tarpe ir Lietuvoje, su negermaniško kraujo žmonėmis būtų

Jau susilaukėte laimės, kad tai hitlerininkams nepavyko. TSRS Raudonoji Armija, palaužusi Rytų tautas, taip ir lietuvių tautą nuo šio likimo išgelbėjo, sutriuškindama Rytų frontuose Hitlerio karinę galybę.

Žinoma, kaip lietuvių tautai, taip ir visoms Rytų tautoms, ypač tarybinių respublikų tautoms, tas Hitlerio galybės sutriuškinimas kainavo brangiai ir labai brangiai, kainavo upeliai kraujo, 20 milijonų žmonių gyvybių, o kiek dar liko invalidų, našlaičių bei našlių, nekalbant jau apie sugriovimus, ištisų kaimų bei miestų nušlovimą nuo žemės paviršiaus, nes karas vyko su žmoniškumą praradusiais hitlerininkais ir priverstais būti nužmogėjusiais.

Su kokiais žmonėmis, jeigu juos galima taip pavadinti, teko kariauti raudonarmiečiams, tenka tik pasiskaityti "Vokiečių kareivio atmenoje"; kurią gaudavo kiekvienas kareivis. Joje rašoma: "Dėl savo asmeninės šlovės tu turi nužudyti 100 rusų (vadinasi, tarybinių žmonių). Tu neturi širdies ir nervų, kare jų nereikia. Sunaikink savyje gailėstį, žudyk kiekvieną priešą, nesustok, jei prieš tave atsidurs senukas ar moteris, mergina ar vaikas... Vokietis — absoliutus pasaulio šeimininkas. Tu spręsi Anglijos, Rusijos, Amerikos likimus. Tu — vokietis, kaip dera vokiečiui, naikink visa, kas gyva, kas priešinasi tavo kelyje, visad galvok apie didingus dalykus, apie fiurerį — tu laimėsi. Tavęs nepalies nei kulka, nei durtuva. Rytoj prieš tave klūpos visas pasaulis".

Na, ir kas būtų įvykę, jeigu hitlerinei Vokietijai būtų pasisekę prieš save paklupdyti visą pasaulį? Pasiskaitykime, ką kalbėjo fašistinės Vokietijos vadeiva A. Hitleris Berlyne septynios dienos prieš klatingą Tarybų Sąjungos užpuolimą. Jis kalbėjo: "Mes turime išvystyti gyventojų skaičiaus mažinimo techniką. Jeigu jūs paklausite mane, kaip aš suprantu gyventojų skaičiaus mažinimą, pasakysiu, kad turiu galvoje ištisų rasinių vienetų pašalinimą. Ir tai aš esu numatęs įvykdyti, tai, apskritai kalbant, mano uždavinys. Gamta — žiauri, todėl ir mes galime būti žiaurūs. Jeigu aš galiu siųsti vokiečių nacijos žiedą į karo pragarą, nė kiek negailėdamas pralicti brangaus vokiečių kraujo, tai, žinoma, aš turiu teisę pašalinti milijonus žemesnės rasės žmonių, kurie dauginasi kaip kirminai".

Komentarų nereikia, kokio likimo pasaulis būtų sulaukęs. Ne geresnio likimo būtų susilaukusi ir lietuvių tauta. Todėl, kai nūdien minimos II-ojo Pasaulinio karo pabaigos 40-osios metinės, pagarbiai lenkiame galvas prieš paklojusius savo gyvybę už mūsų, lietuvių, tautos ir kitų tautų išlikimą.
J. Zaliukas

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Džiaugsmo šventė Lietuvoje

Šiomis dienomis Lietuvos sostinėje Vilniuje vyks didinga Dainų ir Šokių šventė, skirta žmonėms pasidžiaugti 45-osiomis metinėmis nuo išsilaisvinimo iš po buržuazinio jungo. Ir, šities, bus ko Lietuvos žmonėms pasidžiaugti, ypač, kad jų Tėvynė per tokį trumpą laikotarpį, vos per 45 metus ir pergyvenusi karo audrą, taip neatpažįstamai pasikeitė. Visoje Lietuvoje supuikavo naujos kolūkių gyvenvietės, dūžgia laukų masyvuose žemės ūkio technika, miestuose stiepiasi naujų fabričių kaminai, švyturiuoja daugiaaukščių apartamentinių namų mikrorajonai, automobilių nebesibaido arkliai.

Daug Lietuvoje dar yra senesnės kartos žmonių, kurie atsimena anuos senus laikus, kai nuo tamsos iki tamsos reikėjo plušti nedideliame savo žemės sklypelyje ar pas buožę bernu už šimtą kitą litų per metus. Atsimena šitie žmonės priešvinkusius apšepusius savo vienišiemius, valakinių buožių sodybas, dvarų centrus, miestuose prie miesto valdybos pulkus bedarbių. Atsimena valdžios įstaigų išsiganusius viršininkus, baigščius valdininkėlius, kad už mažiausių nepalankumą valdžiai bei viršininkui neprarastų tarnybos. Šiandien to visko nebėra. Kuriam tik laikas leidžia, visi vyksta į Vilnių per Dainų ir Šokių šventę pasidžiaugti nauju gyvenimu.

Nemaža ir emigracijos lietuvių šiomet vyksta į tą Lietuvos žmonių džiaugsmo šventę, ta proga ne tik susitikti su savo giminėmis, o ir pamatyti lietuvių tautos džiaugsmą nauju gyvenimu, kuriame nebėra žmogaus kito žmogaus išnaudojimo ir žmogus žmogui darosi vis labiau žmogus. Tačiau emigracijoje yra ir tokių lietuvių, kuriems ši lietuvių tautos džiaugsmo šventė nepriimtina. Jie nevyks į ją, nes dėl jos atsiradimo jie prarado savo dvarų centrūkus, valakinius vienišius, šiltas po diktatoriaus Smetonos skvernu vietas ir vieteles. Jeigu jie pajęgtų, šią šventę užgožtų, kad jos dvasia dingtų visiems laikams. Tik pasiskaitykime, ką rašo marionų "Drauge" kažkokia Galina Leonienė:

"Jeigu visi laisvojo pasaulio lietuviai, visi kaip vienas, atsisakytų mūsų Tėvynės pavergimo sukaktuves švęsti ir į tą grandiozišką šventę vykti, tai toks spontaniškas protestas būtų ne mažiau reikšmingas, kaip organizuojama kelionė laivu prie Baltijos krantų".

Nabagė Galina Leonienė nežino, kad jos "laisvajame pasaulyje" yra ir dorų lietuvių. Jie savo gimtajam kraštui nekasa duobės, neorganizuoja kelionės laivu prie Baltijos krantų. Jie drauge su savo broliais ir sesėmis Lietuvoje džiaugiasi Lietuvos ekonomikos, kultūros bei mokslo laimėjimais. Jiems Lietuva nepavergta, bet einanti liaudies pasirinktu socialistiniu keliu.

Apie kuriuos jie nemėgsta kalbėti

Pasaulyje yra šimtai milijonų žmonių, nemokančių nei skaityti, nei rašyti. Jeigu taip yra Azijos, Afrikos, Lotynų Amerikos šalyse, kurios kaip kolonializmo palikimą gavo ir neraštingumą, nėra nuostabu. Tačiau neraštingų suaugusių žmonių yra tūkstančiai ir tūkstančiai Europos centre, išsivysčiusiose šalyse, kurios davė pasauliui A. Balzaką, V. Hugo, V. Skotą ir daugelį kitų šviesių protų.

Vienas išsivysčiusių šalių paradoksų yra beraščiai ir mažaraščiai jaunuoliai. Paradoksas dėl to, kad daugelyje šių šalių privalomas mokslas buvo įvestas XIX amžiaus pabaigoje. Taigi praėjo beveik 100 metų, o beraščiai tebegyvuoja. Jų kartos tikrai pasikeitė. Pasaulio spaudoje mirga pranešimai apie Amerikos ir kitų kapitalistinių šalių analfabetes.

Mažiausia du trečdaliai JAV mokymo įstaigų, tarp jų ir kolegijų, studentų nemoka be klaidų parašyti paprasto laiško. Prieš kelerius metus iš 400 tūkstančių šaukiamojo amžiaus prancūzų, 2,400 buvo absoliučiai neraštingi. Viena šio reiškinio priežasčių — žemas švietimo lygis. Raštingumo minimumo Prancūzijoje nėra pasiekę iš viso 400 tūkstančių žmonių, Anglijoje — apie du milijonus, Vakarų Vokietijoje 300 tūkstančių piliečių yra visiškai beraščiai.

Oficialioje JAV švietimo žinybos ataskaitoje skamba, kad "apie 7 milijonus vaikų, baigusią pradinę ir vidurinę mokyklą, kurių daugelis yra dideliuose miestuose, sunkiai skaito. Prie šio skaičiaus reikia pridėti dar devyniolika milijonų suaugusiųjų, kurie negali savarankiškai skaityti". Beje, čia visiškai ignoruojama valkataujančių vaikų, kurių 1.8 milijono, problema.

Taigi, beraščiai, apie kuriuos nemėgsta kalbėti oficialūs kapitalistinių šalių valdžios atstovai, realybė.

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

SOCIALDEMOKRATAI LAIMEJO

Vakarų Vokietijoje socialdemokratai pasiekė įtikinamą pergalę rinkimuose į šiaurės Reino-Vestfalijos krašto landtagą (krašto parlamentą). Iškovojo absoliučią balsų daugumą — daugiau kaip 50 procentų, ir vėl galės sudaryti vienpartinę krašto vyriausybę.

Pagrindinė socialdemokratų konkurentė — konservatyvi krikščionių demokratų sąjungos partija — patyrė pralaimėjimą. Už ją balsavo mažiau kaip 40 procentų rinkėjų.

BAŽNYČIA KISASI KUR NEPRIDERA

Lenkijos laikraštis "Dzienik liudovy" griežtai kritikavo kai kurių katalikų bažnyčios sluoksnių ardomąją veiklą Lenkijos kaime. Laikraštis išspausdintame straipsnyje "Zodžiai ir faktai" pabrėžiamas: bažnyčia ganytojiškos veiklos dingstimi mėgina vykdyti tarp valstiečių visiškai ką kitą — politinę veiklą. Joje dalyvauja ir labiausiai ekstremistiški buvusio kaimiškojo "solidarumo" veikėjai pasauliečiai, žmonės, dažnai tolimi nuo religijos klausimų.

DIDINAMAS POLICINIS APARATAS

Britanijos valdžia smarkiai didina šalies represinį policinį aparatą, nes vis platesnį mastą įgauna protesto akcijos prieš įvairius konservatorių vyriausybės politikos aspektus.

Kaip pranešama, Londone prie Skotland Jardo įsteigtas skyrius, kurio uždavinys — rinkti informaciją apie įvykstančias demonstracijas, mitingus, protesto žygius, taip pat apie "potencialius įtempimo židinius tarp gyventojų".

NEPRIIMS BRANDUOLINIO GINKLO

Islandijos altingas (parlamentas) vienbalsiai priėmė rezoliuciją, draudžiančią dislokuoti branduolinį ginklą Islandijos teritorijoje.

Kaip praneša Norvegijos telegramų biuras iš Reikjaviko, dokumente nedaroma skirtumo tarp karo ir taikos laiko.

KIEK MŪSŲ?

Žemės rutulyje dabar gyvena 4 bilijonai 842 milijonai žmonių. 2025 metais planetoje gyvens apie 3 bilijonus 177 milijonus žmonių; išsivysčiusiose šalyse — tik 1 bilijonas 306 milijonai. Šie duomenys buvo patiekti Italijos sostinėje įvykusioje spaudos konferencijoje, skirtoje birželio 5 d. Florencijoje prasidėjusiam tarptautiniam demografijos problemų kongresui.

YLA LENDA IŠ MAISO

Japonijos vyriausybė pirmą kartą oficialiai pripažino, jog naktį į 1983 metų rugsėjo 1 dieną įsibrovęs į TSRS oro erdvę Pietų Korėjos lėktuvas siuntė aiškiai melagingus signalus apie savo buvimą vietą, praneša laikraštis "Tokio simbun".

Šis priverstinis pripažinimas duodamas po ilgų vilkinimų ministro pirmininko Jasuhiro Naka-

sonės pateiktuose raštiškuose atsakymuose į socialdemokratų sąjungos partijai atstovaujančio aukštųjų rūmų deputato Jutako Hato paklausimus.

PATAIKAUJA VASINGTONUI

Islamabado režimas, pataikaudamas Vašingtonui, vis aktyviau dalyvauja nepaskelbtame kare prieš demokratinę Afganistaną, teikia plačią pagalbą Afganistanui priešiškomis gaujoms, radusioms prieglobstį Pakistane.

Kaip praneša gerai informuotas Indijos savaitraštis "Blite", Pakistano daliniai tiesiogiai dalyvauja banditiškose operacijose Afganistano teritorijoje. Viena specialiai sudaryta iš Pakistano piliečių diversinė-teroristinė grupė padarė keletą nusikaltimų Paktijos ir Nangarho provincijų gyventojams.

GRUBI PROVOKACIJA

Vakarų Vokietijoje neonacistai, kurie oficialiajai valdžiai žinant ir nuolaidžiaujant, suaktyvino savo nusikalstamą veiklą, įvykdė grubią politinę provokaciją. Kaip praneša agentūra PPA, grupė Hitlerio pasekėjų išniekino Hanoveryje (Žemutinės Saksonijos kraštas) pastatytą paminklą Tarybų Sąjungos piliečiams, kuriuos nukankino esesininkai. Fašistaują smogikai išdergliojo jį svastikomomis, nacistų simbolika.

ISSAUGOTI TAIKĄ

Japonijos sostinėje įvykusi Japonijos mokslininkų archeologų konferencija buvo skirta taikos išsaugojimo žemėje, žmonijos gynimo nuo termobranduolinio karo grėsmės klausimams. Vieningai priimtoje rezoliucijoje nurodoma, kad kova už branduolinio ginklo uždraudimą ir likvidavimą Antrojo Pasaulinio karo užbaigimo keturiasdešimtmečio metais įgauna reikšmę. "Japonijos tauta, pergyvenusi visas Amerikos įvykdytų atominių bombardavimų baisenybes, negali sutikti su tuo, kad sukurtas ginklas, kuris gali sunaikinti visa, kas gyva mūsų planetoje", — pareiškė konferencijos dalyviai.

SUNERIMĖ PRANCŪZIJOS DARBININKAI

Didžiausios Prancūzijos profsąjungos — Visuotinės darbo konferencijos raginimu Paryžiuje įvyko didžiulė mašinų gamybos kompanijos "Reno" darbininkų protesto manifestacija. Joje dalyvavo daugiau kaip 15 tūkstančių darbo žmonių, atvykusių į sostinę iš daugelio šalies įmonių.

ŠVEDIJOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAS

Švedijos vyriausybė nutarė skirti piniginių lėšų humaniškaiai Afrikos žemyno pietuose veikiančiai nacionalinio išsivadavimo judėjimų šalpai.

50 milijonų kronų paskirta Pietvakarių Afrikos liaudies organizacijai (SVAPO), 43 milijonai kronų skirti Pietų Afrikos nacionalinio afrikiečių kongreso partijai paremti.

Vilnius, 1985 birželio 20

Pergalė, atnešusi tautoms laisvę

Gegužės 9 d. sukako 40 metų, kai Berlyne faštinės Vokietijos armijos vadovybės atstovai pasirašė kapituliacijos aktą.

Visiems žinoma kokiame sunkiame, žūtbūtiname kare Tarybų Sąjungos daugiatautė liaudis nugalėjo faštinę Vokietiją. Toji pergalė — tai milžiniškos reikšmės Tarybų Sąjungos tautų istorinis žygdarbis, kuris turėjo ir turi didžiulį poveikį viso pasaulio tautų vystymosi eigai, svarbiausių dabarties žmonijos politinių ir socialinių problemų sprendimui.

Faštinė Vokietija, besiruošdama karo žygiui prieš Tarybų Sąjungą, okupavo beveik visą Europą. Tam kruvinam hitlerinės Vokietijos siautėjimui Europoj praktiškai nepasipriešino to meto stipriausios kapitalistinės valstybės — Prancūzija, Anglija ir JAV. Mat, kapitalistinių šalių vadovai tikėjo, kad Hitleris, okupavęs Europą, pradės karo žygį prieš tuo metu vienintelę pasaulyje socialistinę valstybę — Tarybų Sąjungą ir ją sunaikins.

Vokiškieji fašistai, palaikomi JAV kapitalo monopolijų ir jausdami palaiminimą visų kapitalistinių šalių viršūnių kovoje prieš Tarybų Sąjungą, atvirai skelbė, kad jie kovoja už komunizmo likvidavimą pasaulyje, kad turi teisę fiziškai sunaikinti visus žmones, kurie jai trukdys tą padaryti. Fašistai planavo sunaikinti ištisas tautas, tame tarpe ir lietuvių tautą.

1941 m. birželio 22 d. faštinė Vokietija, sutelkusi milžinišką karo mašiną, sulaužiusi taikos sutartį, netikėtai užpuolė Tarybų Sąjungą. Prasidėjo Didysis Tarybų Sąjungos Tėvynės karas. Jame kovojo visos Tarybų Sąjungos tautos.

Hitlerininkai Lietuvą okupavo per vieną savaitę. Jiems aktyviai talkininkavo lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai. Karui prasidėjus, jie iš pasalų žudė Tarybinės Armijos karius ir Tarybų valdžios Lietuvoje pareigūnus, o okupacijos metais vykdė budelių pareigas, žudė visus, į kuriuos parodydavo hitlerininkai. Po karo daugelis jų rado prieglobstį JAV. Bet nei fašistų teroras, nei lietuviškųjų nacionalistų išdavikiška veikla nepalaužė lietuvių tautos darbo žmonių ir nenuslopino jų priešintis okupantams.

Pasitraukę iš Lietuvos, Tarybinės Armijos kariai — lietuviai ir kiti kovotojai už tarybų valdžią, Lietuvos Komunistų partijos ir Tarybų Lietuvos vyriausybės rūpesčiu buvo surinkti į 16-ąją lietuviškąją divizioną, kuri aktyviai dalyvavo kovose su vokiškaisiais fašistais iki pat pergalės dienos.

Okupuotoje Lietuvoje greit pradėjo formuotis tarybinių partizanų būriai, kurie didvyriškai kovojo prieš užnugarį, sprogdino gelžkelius, traukinius, naikino okupantus ir jų karo techniką.

Lietuvių tautos kova prieš fa-

šistinius okupantus nepaliko nežinoma tautiečiams, gyvenantiems užsienyje, ypač JAV, kur buvo gan stiprus pažangiųjų tautiečių judėjimas. Pažangieji tautiečiai, susitelkę apie "Vilnius" ir "Laisvės" laikraščių redakcijas, pažangias lietuvių organizacijas, dar 1940 metais sveikino Lietuvą, pasukusių socializmo keliu, ir su didele širdgėla sutiko žinią apie vokiškųjų fašistų pradėtą grobišką karą prieš Tarybų Sąjungą, apie Tarybų Lietuvos okupaciją. "Vilnis" savo puslapiuose smerkė buržuazinių nacionalistų tarnavimą vokiškiems fašistams, jų talką hitlerininkų organizuotose Lietuvos gyventojų žudynėse. Karo metu į "Vilnį" rašė 50 lietuvių rašytojų, žurnalistų, korespondentų iš Tarybinės Armijos 16-osios lietuviškosios divizionos. Todėl per "Vilnį" išsivija buvo gerai informuota apie didvyrišką lietuvių tautos kovą prieš okupantus. Štai įžymi pažangiosios lietuviškosios išsivijos veikėja JAV K. Karosienė pasakoja: "Kai prasidėjo sunkūs Tarybų šaliai karo metai, aš įstojau į Amerikos Raudonojo Kryžiaus Kalifornijos skyrių ir po kurio laiko tapau jo Vykdomojo komiteto nare. Mes rinkome aukas, drabužius ir siuntėme kovojantiems Tarybų Sąjungos žmonėms. Taip pat organizavome donorystės sąjungą".

Pažangiųjų tautiečių JAV rūpesčiu buvo įsteigtas Lietuvai pagalbos tiekimo komitetas, kurio pirmininku buvo išrinktas "Laisvės" laikraščio redaktorius Antanas Bimba.

Pirmas tautiečių iš JAV dovanų siuntinys Maskvoje buvo gautas 1943 m. lapkričio 13 d. Prancūzams apie to siuntinio gavimą, tuo metu buvęs Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis savo padėkos telegramoje rašė: "Dovanas gavome. Malonėkite nuširdžiai padėkoti lietuviams, davusiuoms šių dovanų rinkime. Jos bus padalytos pagal Jūsų pageidavimus kovūnams lietuviškų Raudonosios Armijos pulkų, lietuvių vaikams ir evakuotiems iš Lietuvos žmonėms".

Turiu pasakyti, kad iš to siuntinio gavau geras, šiltas pirštines ir aš, tada lietuviškosios divizionos artillerijos vadas. Jos šildė ne tik mano rankas, bet ir širdį, kuri juto ir tolimų tautiečių rūpinimąsi mumis, kovojančiais fronte su hitlerininkais už savo Tėvynę — Lietuvą laisvę.

Tokių siuntinių kovojantiems lietuviams, Amerikos lietuvių pagalbos tiekimo komitetas pasiuntė daug, ir jų bendra vertė — 230 tūkstančių dolerių. Toji pagalba Tarybų Lietuvai siuntiniais dar kurį laiką tęsėsi ir po karo.

Lietuvių tauta, gyvenanti savo laisvoje Tėvynėje — Tarybų Lietuvoje, minėdama Didžiosios Pergalės 40-metį, nuoširdžiai prisimena savo tautiečių iš JAV paramą jai sunkiose kovose prieš vokiškuosius fašistus.

P. Petronis

POKARIO SIENOS NELIEČIAMOS

Prieš 40 metų baigėsi pats baisiausias žmonijos istorijoje karas, pareikalavęs daugiau kaip 50 milijonų žmonių aukų. Mūsų didžioji šalis, kuriai teko pati sunkiausia karo našta, ant Pergalės aukuro buvo priversta paaukoti 20 milijonų žmonių gyvybių. O kiek sugriauta miestų, sudeginta kaimų, sutrypta ir sunaikinta šimtmečiais kauptų kultūros vertybių!

Monopolijų remtas ir finansuotas rudasis fašizmas tarsi maro epidemija nusiaubė ištisas šalis, perbraukė valstybių sienas, paminė sutartis ir susitarimus. Tik Tarybų Sąjungos tautų didvyriškumas, kitų pavergtų Europos šalių patriotų kova, pagaliau visų sąjungininkų jėgos privertė fašizmą gėdingai kapituliuoti. Fašizmo sukurstyto Antrojo pasaulinio karo ugnyje sudegė hitlerinis reichas su visomis savo sienomis ir žmogėdriškomis užmačiomis.

Karui artėjant prie pabaigos, visu aštrumu iškilo reikalas pažvelgti į ateitį, ne tik derinti kariuomenių veiksmus, bet ir pasitarti dėl pokario gyvenimo sureguliuojimo. 1943 m. pabaigoje įvykusioje Teherano konferencijoje, kurioje dalyvavo TSRS, JAV ir Didžiosios Britanijos vadovai J. Stalinas, F. Ruzveltas ir V. Čerčilis, buvo suderinti faštinės Vokietijos sutriuškinimo planai, TSRS įsipareigojo pradėti karą prieš Japoniją po visiško hitlerinės kariuomenės sutriuškinimo. Buvo susitarta Karaliaučių ir aplinkines teritorijas perduoti Tarybų Sąjungai. Konferencijoje numatyta, kad rytinė būsimosios Lenkijos siena eis vadinamąja Kerzono linija, o vakarinė — Oderio upė. Konferencijos dalyviai pasikeitė nuomonėmis dėl tarptautinės saugumo organizacijos įkūrimo (dabartinės SNO) pasibaigus karui, kai kuriais kitais klausimais.

1945 m. vasario mėnesį Jaltoje įvyko antroji TSRS, JAV ir Didžiosios Britanijos vadovų ir užsienio reikalų ministrų konferencija. Šis didžiojo trejeto susitikimas patikslino būsimąsias TSRS, Lenkijos, kai kurių kitų šalių sienas. Buvo susitarta, kad nugalėtų Vokietiją okupuos TSRS, JAV, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos kariuomenės. Kariuomenės vadai Vokietijoje sudarė koordinuotą administraciją. Šioje konferencijoje buvo numatyta likviduoti vokiškąjį militarizmą ir fašizmą, nuginkluoti ir paleisti Vokietijos armiją, sunaikinti ginkluotę, nuhausti karinius nusikaltėlius. Išvaduotosios Europos deklaracijoje sąjungininkai įsipareigojo derinti savo veiksmus, svarstydami Europos politines ir ekonomines problemas. Sutriuškinus japonų militaristus, buvo numatyta grąžinti Tarybų Sąjungai pietinę Sachalinų salos dalį, perduoti Kurilų salas.

Tų pačių metų vasarą Potsdame įvyko trečiasis TSRS, JAV ir Didžiosios Britanijos vadovų susitikimas. Apsvarstytos pokario Europos taikaus sureguliuojimo problemos. Be kitų susitarimų, patikslinta, kad Vokietijos-Lenkijos siena eis palei Oderį ir Neisę, patvirtintas ankstesnis nutarimas bu-

sių Rytų Prūsijos teritoriją tarp Nemuno žemupio ir Prėgliaus su Karaliaučiumi (dabartinis Kaliningradas) perduoti Tarybų Sąjungai. Aptartos kitos Rytų Europos šalių problemos, taikos sutarčių su hitlerinės Vokietijos buvusiais sąjungininkais parengimo klausimai.

Teherano, Jaltos ir Potsdamo valstybių ir vyriausybės vadovų susitarimai — tarsi trys banginiai, ant kurių nugaros, vaizdžiai tariant, laikosi visas pokario pasaulis. Vėliau įvykusios užsienio reikalų ministrų konferencijos, svarstydamos pokario problemas, visada šiais susitarimais rėmėsi, juos detalizavo.

Laikas — geriausias revizorius. Šiandien, po 40 metų, galima drąsiai sakyti, kad TSRS, JAV ir Didžiosios Britanijos Teherano, Jaltos ir Potsdamo susitarimai sėkmingai išlaikė laiko egzaminą. Absoliuti dauguma valstybių veikėjų šiuos susitarimus vadina vieninteliais galimais, išmintingais, toliaregiais.

Suprantama, ne visiems patinka pokario valstybių sienos. Liko nepribaigtų fašistų, revanšistų, atsiranda tokių, kurie norėtų sugrąžinti "anus gerus laikus", svajoja apie 1937 metų sienas. Revanšistų ypač gausu Vakarų Vokietijoje. Tai Rytų Prūsijos, Silezijos, Vakarų Sudetų sričių žemiečiai, rengiantys triukšmingus susirinkimus.

Vakarų Vokietijos revanšistus dar galima suprasti. Tačiau Jaltos konferencijos keturiasdešimtmečio proga ir JAV-se pasigirdo balsų, abejojančių šių susitarimų teisingumu. Šių metų pradžioje Vakarų Berlyno laikraštyje "Berliner morgen post" buvo išspausdintas R. Reagano laiškas "Į visus berlyniečius" (suprask, ir Vokietijos Demokratinės Respublikos sostinės gyventojus), kuriame JAV prezidentas tikino, kad jis yra visos vokiškos tautos gynėjas. Dar aiškiau neseniai išsireiškė žinomas Z. Bržeziuskis, kurio nuomone, per artimiausią dešimtmetį turėtų susidaryti karinės ekonominės sąlygos "taikiu būdu palaidoti Jaltą". JAV valdančiųjų sluoksnių, visų komunizmo priešų mėginimai kišti į Vokietijos Demokratinės Respublikos, Lenkijos, Čekoslovakijos gyvenimą nėra naujas dalykas. Į juos būtų galima nekreipti dėmesio, jei propagandinius išpuolius nelydėtų ginklavimosi varžybos, naujų masinio naikinimo ginklų kūrimas.

A. Kuraitis

TRUMPAI

— Anglijos Manchester Chamber of Commerce gausi delegacija lankėsi Maskvoje pasitarti dėl plėtimo tarp abiejų šalių biznio.

— Čekoslovakijos komisijos naciams gaudyti pirmininkas Bohuslav Kucera sako, jog Čekoslovakija nebus rami tol, kol nebus surasti šalyje visi nacistiniai nusikaltėliai ir nenubausti.

— Kanados Romos katalikų bažnyčios vyskupas pasmerkė prezidento Reagano politiką Centro Amerikos atžvilgiu.

SUNKUS URUGVAJAUS KELIAS

Kaip praneša informacijos agentūros, dešimtys tūkstančių urugvajiečių sveikino paleistuosius prieš kalėjimų vartų ir lydėjo Montevideo gatvėmis. Juos už politinius įsitikinimus buvo įkalinusi karinė valdžia. Urugvajiečiai itin džiaugsmingai sutiko naujojo prezidento Julio Mario Sanguinetti patvirtintą amnestijos įstatymą. Jis dar kartą rodo, kad ši Lotynų Amerikos šalis pradėjo žengti nauju gyvenimo keliu.

Nuo 1973 metų karinio perversmo šalį valdė reakcingi kariškiai. Armijos atstovai uždraudė politinių partijų veiklą, buvo paleistas parlamentas, profsąjungos; šalis gyveno teroro ir represijų sąlygomis. Tokių antikonstitucinę veiklą kariškiai aiškino siekimu "įvesti šalyje tvarką" ir "normalizuoti ekonominę padėtį". Vėliau paaiškėjo, kad armijos atstovai sugebėjo suorganizuoti karinį perversmą ir represuoti pažangias partijas, bet nepajėgia deramai spręsti ekonominių problemų.

Kaip rašo Havanoje leidžiamas savaitraštis "Bohemia", karinis režimas kartą uždraudė vieną radijo stotį, kritikavusią oficialią meteorologinę tarnybą už dažnai klaidingas prognozes...

Bet yra ir kitų, daug liūdnusių faktų. Užsienio spaudos duomenimis, diktatūros valdymo metais kalėjime buvo atsidūręs kas keturiasdešimtas urugvajietis, tarp jų daugiau kaip 1,200 politinių partijų ir profsąjungų vadovų. Išėję į laisvę, politiniai kaliniai pasakoją apie nežmėniskas sąlygas karinės diktatūros kalėjimuose. Buvo naudojamos įvairios kankinimo priemonės, kaliniams prievarta būdavo suleidžiama stipriai veikiančių narkotikų.

Per karinės diktatūros metus

darbo neturėjo kas ketvirtas urugvajietis, milijonas žmonių (o tai maždaug trečdalis gyventojų) buvo priversti ieškoti darbo užsienyje. Oficialiais duomenimis, 1984 metų pabaigoje šalis užsienio valstybėms buvo skolinga 5,6 bilijono dolerių. Skaičiuojant vienam gyventojui, tai pati didžiausia skola iš visų Lotynų Amerikos šalių. 1973-1984 metais skola padidėjo aštuonis kartus.

Norom nenorom kariškiai buvo priversti pripažinti, kad nesugeba valdyti šalies. Žinoma, tam įtakos turėjo nesibaigiantys liaudies protestai prieš diktatūrą.

Pernai lapkričio 25 dieną įvyko visuotiniai rinkimai. Buvo renkamas prezidentas, viceprezidentas, konstitucinės asamblėjos nariai. Rinkimuose dalyvavo septynios politinės partijos ir koalicijos. Pergalę iškovojo "Kolorado" partija, kurios kandidatas Julio Mario Sanguinetti buvo išrinktas prezidentu.

Naujasis respublikos prezidentas pabrėžė šalies grįžimo prie demokratinės valdymo formos svarbą. Urugvajus jau pajuto geras permainas: legalizuotos komunistų ir socialistų partijos, profsąjungos, kitos visuomeninės organizacijos.

Prisiekdamas ištikimybę konstitucijai, respublikos prezidentas pažymėjo, kad jo vyriausybė ketina plėtoti visapusišką bendradarbiavimą su visomis pasaulio šalimis.

Civilinė Urugvajaus valdžia paveldėjo daug ekonominių ir politinių problemų. Dabar jai labai svarbu sustabdyti infliaciją, pagyvinti ekonomiką, plėsti eksportą. Svarbu ir nuotaikos ginkluotųjų pajėgų, kurios anksčiau buvo smurto priemonė.

G. Vinickas

Jeigu lyginti - tai viską

Amerika labai mėgsta skaičius. Skaičiuojama, lyginama ir dar kartą perskačiuojama viskas. Įdomu, kad čia ne išimtis ir amerikietiškoji propaganda. Tiek skirta vidaus rinkai, tiek ir eksportui — tai yra, užsieniui. Ypač, aišku, pastarajam. Tuo dar kartą įsitikinau neseniai klausydamasis "Amerikos balso" laidos lietuvių kalba.

Ten, vedamajame straipsnyje, "kuris išreiškia vyriausybės poziciją", pasakyta štai kas:

"JAV darbininkas gali per mažiau nei vieną savaitę pakankamai užsidirbti šaldytuvui įsigyti... Vidutinis amerikietis darbininkas gali nusipirkti automobilį tiksliai su keturių mėnesių alga" — ir dar keletas panašių skaičių.

"Amerikos balsas" juos patelkė, kad galėtų padaryti, jo "nuomone, labai reikšmingą ir "balsui" naudingą palyginimą: esą, tiems dalykams įsigyti darbininkas Tarybų Sąjungoje turįs dirbti ilgiau. Tai, anot "balso", "šitus skirtumus dalinai iššaukia Amerikos ir Tarybų Sąjungos ekonominių bei politinių sistemų skirtumai".

Aišku, "balsas" mėgina įtikinti

si savo klausytojus, kad šie skirtumai esą Amerikos naudai.

Net jeigu pateiktus skaičius ir priimti už gryną pinigą (tačiau jų realumu ir būdingumu norisi labai suabejoti), iš karto kyla natūralus klausimas. Kodėl tiek "Amerikos balsas", tiek ir kita buržuazinė propaganda, lyginama dvi socialines-politines sistemas, paprastai sumini vos keletą gyvenimo sričių?

Atsakymas, manau, paprastas: ogi todėl, kad didžiulė daugumta palyginimų būtų žiauriai ne-naudinga tai propagandai. Štai, pavyzdžiui, negi ji ims ir pripažinti, kad gana vidutinis namas geresniame Jungtinių Valstijų rajone kainuoja apie 100 tūkstančių dolerių, jau nekalbant apie pašėlusiai brangią ir vis sparčiau brangstančią jo išlaikymo kainą.

Tuo tarpu tarybinis darbininkas už savo butą moka grynai simbolinę nuomą.

Reikėtų, būtinai reikėtų palyginti, kiek savo vaikui aukštajam mokslui siekti išleidžia amerikietis darbininkas ir kiek tarybinis darbininkas. Kaip skaičiau rimtame žurnale "US News and World Report", JAV vienį mokslo me-

AR NE PER DAUG VISAPUSIŠKAS NORAS?

"Akiračiai" staiga labai pasiilgo gražaus rašymo apie emigracinę kūrybą. Persispausdinę porą Vilniaus menotyrininkų straipsnių apie dailininkus, kurie atsidūrė svetur, bet buvo gerai žinomi savo kūryba dar Lietuvoje, jie savo redaktorius K.D. (K. Drungos) lūpomis nusprendė patarti, kaip ir apie kitus emigracines kūrybos reiškinius reikia rašyti Lietuvoje: pasimokant iš abiejų moterų, prisileidžiant "kompetentingus literatūros kritikus" ar "bent išprususius žurnalistus".

Keistai kartais mąsto ir reiškia savo mintis antitarybiniai intelektualai. Pastaraisiais metais "Drauge" ir kituose konservatyviai antitarybinuose leidiniuose labai sustiprėjo politizuotas Lietuvos literatūrinio ir apskritai kūrybinio gyvenimo vaizdavimas su stipria neapykantos duokle. Tai nesunku pastebėti kiekvienam sąžiningai galvojančiam išeiviui, net akiratininkui. Argi "kertinėje paraštėje" ir apskritai "Draugo" priede rašoma apie Lietuvos kūrybą bent šimtajame dalimi taip, kaip Vilniuje parašyta apie V. Vizgirdą ir V. Petravicių? Argi A. Landsbergio, K. Bradūno, P. Visvydo ar kito "Draugo" autoriaus pastangomis buvo bent į vieną Lietuvos kūrybinį laimėjimą pažvelgta be jokios ideologijos ir politikos? Visur kyšo aršus antikomunistinis niekinimas.

Lietuvoje tai pastebėjo ir apie tai rašo. Bet kodėl antikomunistinis politikavimas rašant apie Lietuvos literatūrinį gyvenimą yra objektyvu, dora, teisinga, o jo komentavimas Lietuvos spaudoje — blogas tonas ar net neteisybė? Pagaliau patys "Akiračiai", tiek daug rašydami apie Lietuvos literatūrą, ne tik į savo "grynos"

kritikos raštus prikaišioja tokių politikieriškai anti komunistinių frazių, be kurių lengvai apsieitų, bet tais pačiais politiniais siekais apverčia aukštyn kojomis rašytojų kūrybą, paversdama komunistą... antitarybininku (pvz., A. Počiaus kūrybos vulgariai sociologinis aiškinimas). Tad negi K.D. galvoja, jog "kompetentingi literatūros kritikai" ar bent "išprusę žurnalistai" turi išgirti A. Stankienės rašinius už jų "grynai estetinį" rašymą?

Pirmiausia, jeigu "Akiračiams" taip rūpi objektyvumas lietuviškos kūrybos atžvilgiu, galėjo bent sykį per visus 1984 metus pamokyti padoriai rašyti "Draugą" ar kurį kitą savo aplinkos leidinį. Bent protestuoti prieš S. Nėries arba A. Miškinio kūrybos falsifikavimą.

Antra, nereikia iš kitų reikalauti to, ko patys visiškai nenori atsakyti.

Trečia, negarbingai elgtųsi Lietuvoje rašantys "kompetentingi literatūros kritikai" arba "bent išprusę žurnalistai", jeigu jie užmerktų akis prieš akiratininkų ir kitų pastangas demagogiškai panaudoti tarybinę literatūrą jų pačių gyvenimui niekinti ir neigti.

Vienpusiškai akiratininkų norai kažkaip primena kai kurių JAV administracijos veikėjų politiką: kiti tegul nusiginkluoja, o mes gaminsime vis naujus, modernesnius "gynybinius" ginklus, ir bus objektyvu... Bet juk ir pačių amerikiečių, tų, kurie mąsto, tokie pasiūlymai nepajėgia įtikinti.

Nereikia taip alpti dėl dviejų menotyrininkų straipsnių, jeigu patys nemoka rašyti taip, kaip siūlo kitiems. Pagaliau, galbūt vertėtų akiratininkams nevaizduoti tokių užuomarsų: argi nėra daug, nepalyginamai daugiau Lietuvoje apie antitarybinę išeivijos autorius parašyta taip, kaip dviejų moterų pavyzdžiu siūloma? Tur būt nereikia pateikti visų straipsnių bibliografijos, priminti gausių knygų ir t.t. — patys akiratininkai gerai žino. O jeigu jau nori pagyrimų savo politizuotai kūrybai ir kritikai, tai gal tegul nieško Lietuvos "kompetentingų literatūros kritikų" ar "bent išprususių žurnalistų" — ne tokie jau yra jie savęs negerbiantys, kaip norėtų K.D. ir "Akiračiai".

S. Jonas

TRUMPAI

— Ciliečių taikos lyga sako, jog Pinočeto susitarimas su Pentagonu perleisti jam Easter salą branduolinių ginklų bazei, Cilės teritoriją gali paversti karinėms operacijoms.

— Senatoriai Claiborne Pell (D., R.I.), John Heinz (R., Pa.) ir Edward Kennedy (D., Mass.) yra turtingiausi senatoriai. Kiekvienas jų turi po daugiau kaip \$5 milijonus turto.

— Graikijoje rinkimus laimėjo socialisto premjero Andreas Papandreu partija. Po rinkimų premjeras Papandreu pareiškė, jog šis laimėjimas yra laimėjimas kaip prieš vidaus, taip ir prieš užsienio reakciją.

— Vilnius, 1985 birželio 20

LIETUVA RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTEI

Nemuno žeme skambėdama atsis ji Vilniun per patį vasaros žydėjimą. Bet jau dabar ji visų respublikos saviveiklininkų—maždaug 450 tūkstančių—ausyse ir akyse. Tiek jiems, tiek rengėjams trijų šventės dienų repertuaras patikrintas praktikoje — praėjusių vasarą vykusiose eksperimentinėse liaudies dainų ir šokių ansamblių, dainų, šokių šventėse.

1984 m. pabaigoje vyko pirmasis meno saviveiklos kolektyvų — Respublikinės dainų šventės dalyvių — atrankos turas. Jis parodė, kad daugelis kolektyvų jau ir dabar pasirusę. Naujos atrankos vyksta nuo pat šių metų pradžios. Nors ir didelė sostinės Vingio parko estrada, kurioje petys petin

sustos choristai, nors erdvūs "Žalgirio" stadionas, į kurį subėgs šokėjai, ir Kalnų parkas, ansamblių koncerto vieta, tačiau visų Lietuvos saviveiklininkų nesutalpins. Į Vilnių atvyks apie 37 tūkstančiai šventės dalyvių. Patys geriausi. Kas jie bus, parodys vykstančios zoniinės šventės. Jos kartu bus ir generalinė repeticija, nes joms vadovaus vyriausieji režisieriai, dirigentai, baletmeisteriai. Jau dabar formuojama citynių kolona.

Dainų šventės — nelyginant ašis, apie kurią sukasi respublikos meno saviveiklos judėjimas. Pakeliui į jas atsiskleidžia ir subręsta talentai. Jose greta suaugusiųjų labai gausiai dalyvauja vaikai, mokyklinis jaunimas — krašto ateitis. E.

Rekonstruotose, vietos dailininkų skulptūromis, freskomis ir vitražais papuoštose patalpose įsikūrė Klaipėdos vidurinė internatinė meno mokykla. Bendrų dalykų ir muzikos joje mokosi 150 vaikų iš Klaipėdos ir aplinkinių žemaitijos rajonų.

Nuotraukoje: Dailininkės Angelės Benytės freska "Muzika" mokyklos foje.

B. Aleknavičiaus nuotrauka

PAGERBTAS B. DAUGUVIEČIO ATMINIMAS

Lietuvos TSR valstybiniame akademiniam dramos teatre įvyko žymaus lietuvių tarybinio režisoriaus, aktorius, dramaturgo, TSRS liaudies artistas, TSRS valstybinės premijos laureato Boriso Dauguviečio 100-ųjų metinių minėjimas.

Pagerbti talentingo menininko atminimo susirinko respublikos meno meistrai, rašytojai, kiti kultūros meno veikėjai, darbo kolektyvų, jaunimo atstovai.

Lietuvos TSR teatro draugijos prezidento pirmininkas TSRS liaudies artistas V. Noreika įžanginiu žodžiu susirinkusiems pasakojo, kad Borisas Dauguvietis, kaip ir beveik visi lietuvių praeities žymiausi režisieriai, teatro mokslus baigė Rusijoje. Didžiųjų rusų scenos meistrų pamokas — subtiliai suvoktą sceninį realizmą, dvasingą ir imlų psichologikumą, taip pat jų iškiepytą meilę rusų Vilnis, 1985 birželio 20

klasikai, B. Dauguvietis išsaugojo visą gyvenimą, dirbdamas Kaune, Vilniuje. Dideli režisieriaus nuopelnai ir puoselėjant originalųjį repertuarą. Jo dėka pirmą kartą lietuvių profesionaliame teatre buvo pastatyti Maironio ir V. Krėvės kūriniai, jis įkūnijo scenoje dvylika dramaturgo P. Vaičiūno pjesių, akyla akimi įžvelgė A. Gričiaus, K. Binkio dramaturgų talentus, nutiesė tiltą į teatro sceną A. Vienuolio kūrybai. Šis darbas turėjo nemažos reikšmės ir pačiam B. Dauguviečiui: jis, iš prigimties literatas, brendo kaip dramaturgas. Jo parašytos ir pastatytos pjesės — "Nauja vaga", "Uždavinys", taip pat komedija "Zaldokynė" savitai įprasmino lemiamus lietuvių krašto istorinius momentus, kurių dalyviu buvo pats Dauguvietis.

Nuo 1944 metų pakviestas vadovauti išvaduoto Vilniaus dra-

mos teatrui, režisorius su didele energija ėmėsi naujų darbų. Jis vadovauja Lietuvos teatro draugijai, dramaturgų sekcijai prie Rašytojų sąjungos, dėsto Vilniaus dramos teatro studijose, daug rašo spaudoje, kuria vis naujus veikalus scenai, radijo pastatymams, išrenkamas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu.

Pokario metais B. Dauguviečio pastatyti spektakliai herojų lūpomis sveikina naujo gyvenimo rytą. "Kremliaus kurantuose" jis pirmą kartą išvedė į lietuvių sceną Lenina, kurio vaidmenį patikėjo J. Sipariui. Už M. Gorkio "Priešų" pastatymą B. Dauguvietis su grupe aktorių pelnė TSRS Valstybinę premiją.

Čikagos pažangiečiams saviveiklininkams B. Dauguvietis taip pat žinomas. 1950-aisiais Sokolų salės scenoje pastatė jo "Zaldokynę" J.

NAUJI LITERATŪROS ISTORIOGRAFO TYRINĖJIMAI

(Apie Leono Gudaičio knygą "Laiko balsai")

Dėl vaizdingumo ne tik tai literatai, bet ir publicistai mėgsta naudotis palyginimais. Ir aš norėčiau literatūros bei kultūros praeities tyrinėtojus palyginti su artojai ir geologais. Artojai aria paviršiaus dirvą, o geologai rausiasi žemės gelmes, ieškodami naujų gamtos turtų.

Literatūros tyrinėtojai, kurie remiasi tik spausdinta medžiaga, panašūs į artojus. Į geologus panašūs literatūros ir kultūros istoriografai, kurie nesitenkina žinomais šaltiniais, bet ieško naujos medžiagos, vieną ar kitą reiškinį naujai nušviečia.

Prie savotiškų literatūros geologų priskirčiau kauniečių filologijos mokslų kandidatą Leoną Gudaitį.

Vartau, sklaidau ir skaitau jau trečia įdomią jo pateiktą knygą "Laiko balsai". Anksčiau išėjo knygos "Plunksna ir ugnimi" ir "Platėjantys akiračiai".

Gudaitis pasirinko nelengvą, bet įdomų uždavinį — tyrinėti, nagrinėti lietuvių literatūrinę spaudą. Knygoje "Platėjantys akiračiai" apimta 1904-1917 m. literatūrinė spauda. Tenai autorius supažindino skaitytoją su tais periodiniais leidiniais, kuriuose buvo skirta vietos grožinei literatūrai arba jos kritikai.

Tuo būdu apžvelgiami žurnalas "Draugija", kuriame vyravo klerikalinė kritika, bei jaunimui skirti žurnalai "Aušrinė" ir "Ateitis". Taigi pažangiosios ir klerikalinės moksleivijos žurnalai. Atitinkamas dėmesys parodytas ir V. Kapsuko redaguotam socialistiniam žurnalui "Draugas", kuriam nebuvo lemta ilgiau išsilaikyti. Didžiausias dėmesys toje knygoje skirtas pirmajam literatūros žurnalui "Vaivorykštė".

Pastarojoje knygoje "Laiko balsai" Gudaitis eina chronologiškai toliau — nagrinėja 1918-1923 m. lietuvių literatūrinę spaudą.

Iš pirmo žvilgsnio krenta į akis — penkerių metų laiko tarpsnis,

o knyga net 300 puslapių. Literatūros istorikas apie tuos penkerius metus teparašo keletą apžvalginių puslapių, o knygos "Laiko balsai" autorius, tarytum geologas ar archeologas, rausiasi gilyn ir platin ir atskleidžia naujų kultūrinio literatūrinio gyvenimo atodangų.

Gudaitis savo studijoje nagrinėja svarbiausius grožinei literatūrai ir kritikai skirtus periodinius leidinius, kaip žurnalai "Baras", "Dainava", "Gairės", "Skaitymai", "Veja".

Svarbiausias tarp jų buvo žurnalas "Skaitymai", nes buvo leidžiamas švietimo ministerijos, taigi buvo aprūpintas finansiškai. Tuo tarpu kiti literatūrai skirti žurnalai susidūrė su pinigine bėdomis, negalėjo ilgiau išsilaikyti.

Betgi atskiri laikraščiai turėjo savo literatūrinius priedus. Oficialus "Lietuva" turėjo priedus "Sekmąji diena", "Iliustruotoji Lietuva". Pačiame dienraštyje radosi vietos grožinei literatūrai ir kritikai. Todėl knygos autorius paliečia įvairių periodinę spaudą, tuo būdu pasitarndamas būsimam lietuvių periodinės spaudos istorikui.

Nemažu autoriaus nuopelnu reikia laikyti daugelio slapyvardžių išaiškinimą. Čia jam padėjo kontaktai su vyresniosios arba senosios kartos literatais, literatūros mėgėjais.

Gudaičio tyrinėjimo akiratyje atsisdūrė ne tik įvairių politinių krypčių buržuazinė periodinė spauda, bet taip pat ir komunistinė periodika: "Komunaras", "Komunistas", "Kibirkštis", "Naujoji galybė", "Tiesa". Tuo pačiu iškelta ir žymiųjų Lietuvos Komunistų partijos veikėjų V. Kapsuko ir Z. Augaricio reikšmė atitinkamo laikotarpio literatūros kritikai.

Gudaitis užsimojo apžvelgti penkerių metų laikotarpį. Tai trumpas laikotarpis, o knyga išėjo 300 puslapių. Kai pagalvoji, kas tuomet sudarė literatūrinį vėją? Ogi jaunimas! Juk 1920 metais B. Sruogai tebuvo 24 metai, K. Rinkui 27 m., P. Kiršai 29 m., S. Šemeriui 22 m., J. Petrėnui-Taruliui 21 m., o J. Tysliavai tik 18 metų. Taip pat L. Girai, V. Krėvei, A. Vienuoliui dar nebuvo 40 metų. Tikrai A. Jakštas buvo priartėjęs prie 60, o J. Tumas-Vaižgantas prie 50 metų...

Taigi, jauni tuomet buvo mūsų literatūros kūrėjai, jauna buvo ir literatūra, kurioje vis dėlto būta įvairumo, kurion skverbėsi nauji vėjai, naujos kryptys ir stiliai.

Julius Būtėnas

POLIGRAFININKŲ NAUJOVĖ ŠIAULIAI. "Titnago" valstybinėje spaustuvėje Leningrado elektrotechnikos ryšių instituto specialistai baigė derinti aparatūrą, kuria iš rajonų redakcijų bus perduodami ir spaustuvėje priimami tekstai ryšių kanalais.

"Titnago" spaustuvė šiuo metu centralizuotai spausdina 10 periodinių leidinių — iš jų 11 rajonų laikraščių.

SMAGU KOLŪKIO VAIKŲ DARŽELYJE

Nuolat keičiasi Lietuvos kaimas. Auga naujos gyvenvietės, mokyklos, technikos kiemai, gamybos centrai. Pasvalio rajono žemdirbių iniciatyvą kiekviename kolūkyje turėti vaikų lopšelių-darželių parėmė ir kiti respublikos rajonai.

Per praėjusius metus trijuose Ukmergės rajono ūkiuose atvėrė duris nauji vaikų lopšeliai-darželiai. Vienas jų — 50-ties vietų — "Žiburio" kolūkio Vidiškių gyvenvietėje.

Naujasis lopšelis-darželis netruko tapti antraisiais mažųjų vidiškių namais. Kiekvieną rytą tėčiai ar mamos čia atveda ir pa-

lieka savo vaikučius, patys skubatei, kur jų laukia kasdieniniai darbai. O darbų ir rūpesčių — dabar, kai šviečia vasaros saulė, daugiau ir daugiau. Žodžiu, žemdirbiams — nelengvas metas, tačiau juk smagiai dirbuotis, kai žinai, kad tavo vaikus globoja švelnios rankos, kad jiems dideliame būryje linksma ir gera.

Kolūkio valdyba parūpino baldus, kilimus, užuolaidas. Pripirko vaikučiams daug gražių ir įvairių žaislų.

Iš tiesų gera vaikams augti šviesiuose rūmuose.

R. Eilunavičius

Autoriaus nuotraukoje: "Žiburio" kolūkio vaikų lopšelio-darželio (iš kairės) vyriausioji medicinos sesuo Zita Lašina, virėja Vaida Gedeikienė, auklėtoja Danutė Juknienė ir šeimininkėlė Danutė Četrauskienė auklėtinių būryje.

Gausėja gyvulių bandos

Gyvulininkystė — svarbiausia Tarybų Lietuvos žemės ūkio šaka. Už gyvulininkystės produkciją kolūkiai ir tarybiniai ūkiai gauna apie 85 procentus visų piniginių pajamų. Pagal gyvulininkystės produktų gamybą vienam gyventojui respublika pirmauja Tarybų šalyje.

Lietuvoje dabar veikia 362 galvijų auginimo kompleksai, kurių kiekviename laikoma po 400 ir daugiau karvių, ir 29 kiaulių auginimo kompleksai, kurių kiekvieno pajėgumas — 12-54 tūkstančiai nupenėtų kiaulių per metus. Stambiose, visiškai mechanizuotose gyvulininkystės įmonėse jau laikoma apie 600 tūkstančių karvių.

Daugiausia paplitę dviejų veislių galvijai — Lietuvos žalieji ir juodmargiai. Ūkiuose dabar laikoma beveik du milijonai galvijų, apie pusę milijono jų dar auginama asmeniniams poreikiams patys valstiečiai. Pernai iš karvės geriausioje ūkiuose primelžta po 5000 ir net po 7000 kilogramų. Nuolat gerinamos galvijų veislės, didinamas produktyvumas.

Beveik visos auginamos kiaulės

yra Lietuvos baltųjų veislės. Ūkiai auginami du milijonai 200 tūkstančių kiaulių, o valstiečiai savo asmeniniams poreikiams — dar apie pusę milijono.

Lietuvoje taip pat plėtojama paukštininkystė. Pastatyta septyni stambūs paukštynai, daug paukščių fermų, kuriose auginama 16 milijonų paukščių, daugiau kaip trečdalis jų laiko individualūs valstiečiai.

Dabar svarbiausias tikslas — ne tiek didinti galvijų ir kiaulių skaičių, o didinti jų produktyvumą. Todėl stengiamasi paruošti žiemai kuo daugiau ir geresnių pašarų, įsirengti geresnes ganyklas.

V. Siudikas

— Kėdainių rajono "Pakeltos velėnos" kolūkio žemdirbiai šiemet planuoja iš hektaro gauti po 38 centnerius grūdų.

— Zarasų rajono tarpkolūkinės statybos organizacija atidavė eksploatacijai naujos valgyklos pastatą Ždanovo kolūkyje. Dabar visi rajono ūkiai turi valgyklas.

KLAIPĖDOS UOSTE VYKSTA DIDELI DARBAI

Šiais mėnesiais į perkėlos uostą riedės traukiniai. (A. Jonaičio nuotr.)

Kuršmarių pakrastyje, ties Vakarų laivų remonto įmonės akvatorija, gaudžia žemkasės, betonuojamos krantinės, klojami pamatai administraciniams pastatams. Sparčiais tempais kyla naujas Klaipėdos uostas. 1986 metų pabaigoje jame jau švartuos iš Rytų Vokietijos atplaukę jūrų keliai.

Naujasis geležinkelio kompleksas išsidėstys pietinėje uostamiesčio dalyje. Rimkų stotelės teritorijoje pastatytuose parkuose bus rūšiuojami visi į uostą ir iš jo vykstantys vagonai. Kiek toliau bus įrengtas dar vienas parkas, čia telksis kelionė į Mukraną paruošti sąstatai. Geležinkelio atšakas kirs automagistralės, viadukai-tiltai. Apskritai projekte numatyta nemažai konstrukcinių ir technologinių naujovių, kurios paspartins krovininių apyvartą. Visos požeminės perkėlos bus sujungtos su miesto inžineriniais tinklais, taigi nereikės statyti autonominių katilinių, vandens kėlimo bokštų. Toks sprendimas patenkina užsakovus, nors statybos sąnaudos ir padidėjo. Gražiau atrodys perkėlos teritorija, bus apsaugota nuo užteršimo pakrantės ir atmosferos.

Nuo Rimkų stotelės nutiestos bėgių atšakos jau priartėjo prie Kuršmarių pakrantės. Ruošiama statyti geležinkelį ir prieplauką jungiančią estakadą, nuo kurios krovininiai vagonai riedės į transporto kelių dėtis. Tai sudėtinga užduotis. Juk pasaulinėje geležinkelio perkėlų statybos praktikoje panašių estakadų dar niekas nemontavo. Projekte numatyta įrengti papildomas geležinkelio estakadas vagonų remontui.

Perkėlos objektai statomi vaizdingoje Kuršmarių pakrantėje. Projektą ir krovininių transportavimo technologiją Leningrado specialistai sukūrė, atsižvelgdami į gamtos saugos principus. Geležinkelio stoties teritorijoje stoties rikiuotėn našūs valymo įrenginiai, naftos produktų gaudytuvai, į vieną vietą bus surinkti lietaus ir polaidžių vandenys. Šiemet geologai nuodugnai ištirs statybos įtaką gruntinių vandenų režimui. Vagonų rūšiavimo parkai maksimaliai atitolinti nuo pakrantės.

Geležinkelio kompleksas buvo pradėtas statyti kiek vėliau nei hidrotechniniai objektai. Didžiausias krūvis tenka Pabaltijo geležinkelio apygardos 711-ajam traukiniui. Praėjusių metų pabaigoje

iš Mažeikių atvykęs traukinio kolektyvas įsikūrė, galima sakyti, plyname lauke. Reikėjo pastatyti laikinus bendrabučius, patalpas pagalbinėms tarnyboms, technikai.

Pernai geležinkelio objektų statybos ir montavimo užduotis įvykdyta 165 procentais. Į sankasas sugulė 410 tūkstančių kubinių metrų grunto, paklota 14 kilometrų kelių.

Perkėlos statyboje susitelkė nemaža darbščių ir sumanių specialistų.

Geležinkelio statytojų užduotys šiemet kur kas atsakingesnės, statybos ir montavimo darbų apimtis padidėjo 3,5 kartą. Planuojama pakloti 27 kilometrus geležinkelio atšakų, įrengti 80 iešmų, supilti 500 tūkstančių kubinių metrų grunto. Stoties teritorijoje bus pręsta inžinerinių komunikacijų trasa, bus montuojami tarnybiniams pastatai.

P. Jokūbavičius

Kauno "Jiesios" dailiosios keramikos gamykla šiemet išleis 120 pavadinimų produkciją — servizus, dekoratyvines vazas, įvairius suvenyrus.

Nuotraukoje: porceliano servizą "Rimtis", sukurtą dailininkės Irenos Petravičienės, demonstruoja gamyklos darbuotoja Jūratė Leskauskienė. (K. Jurelės nuotr.)

— Klaipėdos rajono "Gegužės pirmosios" kolūkyje G. Zebinienės prižiūrimi penimi galvijai per parą priauga po 830 gramų.

Vilnis, 1985 birželio 20

Šilutėje pagaminti baldai virtuvėms "Agila" turi paklausą. Jų šiemet bus pagaminta apie dvidešimt tūkstančių. Netrukus paruoštos pasirodys ir naujas komplektas "Šilutė-1", skirtas mažoms virtuvėms.

Nuotraukoje: Šilutės baldų kombinato darbuotoja Dalia Leimontaitė prie virtuvinių baldų "Šilutė-1".

A. Sabaliausko nuotr.

IGNALIEČIŲ VAIKAMS

IGNALINAS. Miesto pakrastyje gražiame pušyne atvėrė duris nauja vaikų poliklinika, pastatyta komunalinių talkų lėšomis.

Nuolat gerėja ignaliečių medicininis aptarnavimas. Į naujas patalpas persikėlė Antakainės, Tverčiaus kaimo felčeriniai punktai, išsiplėtė Didžiasalio gyvenvietės ambulatorija. Nauja poliklinika pradėjo veikti Sniečkuje, kur sparčiai kyla ištisas ligoninės korpusas.

ANTASAVOS KOLŪKYJE

KUPIŠKIS. Rajono Antasavos kolūkiui yra suteiktas aukštos žemdirbystės kultūros ūkio vardas. Tai ne tik vyresniųjų žemdirbių, turinčių didelę darbo patirtį, bet ir jaunimo nuopelnas. Jaunų čia daug — tiek specialistų, tiek masinių profesijų atstovų. Ypač daug jaunimo mechanizatorių, vairuotojų kolektyvuose.

Kolūkiui vadovauja Lietuvos žemės ūkio akademijos auklėtinis Albinas Vaižmužis. Jam gerai suprantami jaunimo poreikiai bei rūpesčiai. Administracija nuolat rūpinasi, kad gerėtų jaunimo darbo sąlygos, sudaro galimybes turiningai ilsėtis.

MAŽEIKIEČIŲ KELIŲ SKYRIUS

Prieš 40 metų iš vokiškųjų okupantų išvadavus Mažeikius, daug ką reikėjo atstatyti, remontuoti. 1944-ųjų rudenį buvo įkurtas apskrities kelių skyrius.

Įkūrimo 40-metį pažymėjęs mažiekiečių kolektyvas per tą laiką atliko daug ženklių darbų. Iš Mažeikių jo žmonės įrengė asfaltuotus kelius į Plungę, link Šiaulių, Skuodo. Dabar tokių kelių apie 300 kilometrų. Valdybos darbuotojai per metus atlieka įvairių darbų daugiau kaip už 2.5 milijono rublių.

Vilnius, 1985 birželio 20

LITHUANIA WILL NEVER FORGET THE VICTIMS OF WAR

By Vytautas Mikulicius, Novosti Press Agency Correspondent

"Our Village of Ablinga was beautiful. Its inhabitants were peace-loving and industrious. They tilled the land, bred horses, and grew flowers. On the morning of June 23, 1941, the nazis, like fierce hawks, attacked our village. They murdered men, women, young boys and girls, small children, and grey-haired elders. They reduced our cosy homes to ashes. "People, be vigilant!"

This inscription is made in the Ablinga memorial ensemble. Thirty wooden sculptures have been erected in the Village of Ablinga, the West of the Lithuanian Soviet Socialist Republic, to commemorate the tragedy which unfolded there 44 years ago. On June 22, 1941, the very first day of their treacherous attack against the Soviet Union, the nazis occupied Ablinga. SS troops immediately followed the regular army. They surrounded the village, herded the 42 dwellers, whom they found, in a local store and one of the houses, locked them up, and plundered Ablinga. The next morning SS men drove all people to the local river valley, ordered them to range and lie down, and pistolled the 42. The village was burnt down. A few people survived by mere chance. Some of them had been away when the SS troops came to the village. Others managed to escape as soon as they saw the Schutzstaffel. One of those witnesses, Stonciene by name, said that everyone who had that miraculous escape ventured to come to their native village in the morning after the massacre. "It was so horrible that none of us could cry," she recalled. "The only feeling was that our blood was freezing. We couldn't guess why our fellow villagers had perished."

In the summer of 1972, on the initiative of the Folk Arts Society of the Lithuanian SSR, 29 craftsmen created an impressive memorial ensemble of wooden sculptures. They had worked free of charge for a whole month to cut 30 figures, five to eight meters high, out of oak trunks. Each of them portrays a concrete person or a whole family. The names of all fallen on that tragic day are cut in the monuments.

Just as the craftsmen of ancient times, the creators of Ablinga figures had worked without models or sketches. The ensemble and its every sculpture evince the best national traditions of wood carving, for which Lithuania has won fame since time immemorial.

Ablinga was, perhaps, the first Soviet village whose population was brutally murdered by the nazis almost to a man. Subsequently the nazi aggressor reduced thousands of Soviet villages to ashes.

The Ablinga memorial is not the only one of this kind in Lithuania. During the occupation period of 1941 to 1945, Lithuania saw many tragedies. The nazi

butchers murdered 700,000 of its sons and daughters. Gunfire regularly heard from the suburbs informed townsfolk that the invaders had done away with just another group of "objectionable elements." In Vilnius and Kaunas, Lithuania's largest cities, "death factories" functioned up to the very day of liberation by the Soviet Army in 1945. In the Paneriai woods at Vilnius, the nazis murdered about 100,000 people. Most of them were the dwellers of the Lithuanian capital and Soviet POWs. In Fort 9 of Kaunas, which housed "Enterprise No. 1005-B," the nazi butchers tortured to death or shot about

80,000 citizens of the USSR and other European countries.

On October 13, 1943, German invaders, as usual, surrounded the Village of Miliunai in northern Lithuania. Able-bodied men and women were driven to Germany for forced labor. The village was plundered and burnt down.

In the summer of 1944 the Soviet Army, routing the enemy, was quickly approaching Lithuania. The 16th Lithuanian infantry division bravely fought side by side with other units on the offensive. The resistance movement in the occupied areas was also growing. Blind with impotent rage because of their failures, the nazis stepped up outrages against civilians. On June 3, 1944, the nazis surrounded the Village of Pirciupis, lying deep in the woods. They drove all 119 villagers, men, pregnant women, children, and old people to a threshing-floor and burnt them alive. The village was also burnt down. A museum and a memorial have been erected in commemoration of that tragedy.

Twenty more Lithuanian villages and a lot of isolated farmsteads had the same lot. Nazi invaders were ruthless in taking revenge on the civilian population for their failure at the front and struggle against Soviet guerrillas.

The Lithuanian people remember too well the outrages of the nazis. Juozas Baltusis, famous writer and Chairman of the Lithuanian Republican Peace Committee, had every reason to note: "No one in our Republic has forgotten the past war when Lithuania lost one out of every four citizens, when industries, agriculture, and the priceless objects of art, culture, and science were destroyed."

To this day, people mourn over those who lost their lives in the war. More and more people come to the many memorials of Lithuania, to lay wreaths, to pay tribute to those who spared no life to defend the Soviet Motherland or who fell in the hands of the nazis.

"All citizens of our Republic, irrespective of age, education or social status," said Juozas Baltusis,

DETROIT, MICH.

Mirė

Balandžio 9 d. mirė Marija Černkytė Sims, 78 metų amžiaus. Ji mirė Cottage ligoninėje, Grosse Pointe Farms, Mich. Ji mirė nuo širdies sustojimo. Prieš perkelti į ligoninę, velionė gyveno privatiškose klinikose.

Buvo pašarvota Bauza laidotuvių namuose, 1930 - 25th St., Detroit. Laidotuvių direktorė Yolanda Bauza Zaporackas priėmė ir tvarkė laidotuves, kurios įvyko balandžio 13 d. Laidotuvių namuose Yolanda Bauza Zaporackas pasakė gražią atsisveikinimo kalbą, naudodama eilėrašį "Gyventi noriu", velionės parašytą. Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus vardu kalbėjo Stasys Šimoliūnas. Iš laidotuvių namų velionė buvo nuvežta į Šv. Antano bažnyčią, kur buvo maldos. Iš ten jos kūnas buvo sukremuotas Woodmere kapinėse ir pelenai nuvežti į Čikagą ir palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse prie jos mirusio vyro dr. Jono Sims.

Marija Sims buvo poetė ir jos eilėraščiai išleisti trijose knygos: "Eilėraščiai iš užjūrio", "Mano dainos" ir "Ant kryžkelių senų". Ji gimė Lietuvoje. Baigė Kauno kolegiją. Į JAV-es atvažiavo 1928 metais. Apsigyveno Detroito ir užtekėjo už dr. Jono Sims, kuris buvo akių daktaras. Jis mirė 1964

metais, palaidotas Chicagos Liet. Tautinėse kapinėse.

Po Antrojo pasaulinio karo velionė paruošė dokumentus ir iškvietė tarp 39 ir 43 "dipukų". Ji priklausė ir darbavosi įvairiose organizacijose, kurias ją pagerbė, kai ji mirė: Moterų S-gos 54 kuopa, Lietuvos Dukterų draugija; Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, Detroito Liet. Bendruomenės Apylinkės valdyba, Detroito Lietuvių Kultūros klubas, Stasio Butkaus rinktinės šauliai, BALFo 76 skyrius, Tautos Fondo Detroito komitetas, Lietuvių Fondo komitetas, L. Žurnalistų S-gos Detroito skyrius, Amerikos Lietuvių Radijo Balso klubas ir Lietuviškų Melodijų radijo valandėlė.

Velionė paliko dideliame nuliūdime sesutę Marcella Byrne ir jos vyrą Jim, gyv. Essex, Ontario, Canada, kuri turi 5 sūnus; du brolius — Laurą Černeckį ir Alfonsą Černeckį bei jų šeimas, gyv. Lietuvoje; tris sesutes — Adelę, Liudę ir Albiną bei jų šeimas, gyv. Lietuvoje, ir daug draugų bei pažįstamų. Visi dalyviai laidotuviuose buvo pakviesti pietums į Sweden House valgyklą, Allen Park, Mich.

Valgė žuvis

Pavasariųjų švenčių proga vienai savaitei Servit ir Ruth Gugas buvo išskridę į Atlantą, Georgia, aplankyti savo dukrelę, žentą ir dvi anūkes. LDS prezidentas Servit Gugas susipažino su amerikiečiu, kuris paėmė jį į savo laivą žuvauti. Servitas pagavo tiek daug žuvies, kad kai įvyko "velykų" pietūs, visi valgė žuvį, vietoj kitokių skanumynų.

Nukelta į 8 pusl.

Atkelta iš 7 pusl.

Ruth Gugas pranešė, jog ta žuvis buvo nepaprastai skani; jos dukrelė ir anūkės prigamino visokių skanių patiekalų ir ta šventė buvo nepaprastai gera. Ruth ypač džiaugiasi, kad jos vyras Servitas labai pailsėjo zuvaudamas.

Ar žinote?

Šiemis dienomis sueina 40 metų, kai pasibaigė Antrasis pasaulinis karas. Visi politikieriai nori garbės, minėdami to karo pabaigę. Net ir mūsų prezidentas R. Reagan važiavo į Vokietiją paminėti karo pabaigos sukaktį, tik bėda, kad jis nežino, kas tą viską įvykdė ir kaip ta visa pabaiga įvyko. Tas Antrasis pasaulinis karas tęsėsi šešis metus. Į tą karą buvo įveltos 72 šalys. Ginkluotoj kovoj dalyvavo 110 milijonų žmonių. Žuvo 55 milijonai žmonių. Daugiau kaip trilijoną dolerių kariausios šalys praleido karo veiksmams. Materialiniai nuostoliai ir sugriovimai kainavo 316 milijardų dolerių.

Tokio žiauriausio įvykio, didžiausių nuostolių žmonijos istorijoje nebuvo. O skaičiuojant ir netiesioginius praradimus per tą Antrąjį pasaulinį karą, tai tas karas kainavo tautoms keturis trilijonus dolerių.

Mirė mano Mamytė

Š.m. gegužės 8 d. staiga mirė mano mylima Mamytė Teofilė Masienė, sulaukusi 91 metų amžiaus. Nors per daug metų ją ka-

mavo artritas ir vėliau jos širdelė pradėjo šlubuoti, porą kartų buvo Harper ligoninėje, nes turėjo vandens plaučiuose, bet gegužės 8 d. rytą jautėsi neblogai, apsirengėm važiuoti pas kojų daktarą, nulipo du laiptus iš namų, sėdo į vežimėlį (wheel chair) ir nuleido galvelę bei rankas — mirė staiga.

Buvo pašarvota Val Bauza laidotuvių namuose, 1930 - 25th St., Detroit. Kadangi tuo laiku detroitiečiai laukė 23 svečių iš Tarybų Lietuvos, reikėjo palaukti ir jos karstas buvo atidarytas tik ge-

gužės 12 d. — Motinos dieną. Laidotuvių direktorė Yolanda Bauza Zaparackas gražiai ją priėmė su šviesia mėlyna suknele, su gražiu gintaru iš Tarybų Lietuvos. Karstas buvo toks, kokiam buvo palaidotas mano tėvelis Mikas Masys (Detroitietis), padarytas iš kieto vario.

Laidotuvės įvyko gegužės 14 d. Laidotuvių namuose nepaprastai gražią kalbą pasakė Servit Gugas. Prie karsto jaudinančią giesmę giedėjo Birutė Palevich Price. Grabnešiai buvo Kęstutis Garelis, Alfons Rye, Albert Stacey, Raymond Lyben, Eddie Balchunas ir Chuck Tvaska.

Nuludęjus mamytę į Woodlawn Mausoleum, einant į koplyčią pasigirdo liūdno melodijos. Vargonais jas grojo Estelle Smith. Solistė Birutė Palevich Price vėl sugiedojo porą jaudinančių giesmių. Po to vėl kalbėjo Servit Gugas. Gražia kalba laidotuves užbaigė laidotuvių direktorė Yolanda Bauza Zaparackas. Ji vėliau padėjo visiems dalyviams ir užprašė pietums į Detroito Lietuvių klubą. Prieš tai ji pakvietė visus dalyvius nueiti prie tos sienos, kur bus amžinai palaidota velionė. Kapinių darbininkai visų laukė. Marmuro lenta buvo nuimta nuo sienos ir visi matė mano tėvelio grabą; prie jo buvo padėtas ir mamytės grabas. Netrukus darbininkai uždarė sieną ta marmuro lenta, ant kurios jau buvo įrašyta mano tėvėlių vardai, gimimo ir mirties metai. Tai taip užsibaigė mano mamytės kelionė prie tėvelio.

Velionė Teofilė Masienė buvo pažangi moteris visą savo gyvenimą. Skaitė visokias knygas ir žurnalus, kuriuos prisiūsdavo draugai iš Tarybų Lietuvos. Nepaprastai mėgo skaityti laikraščius "Laisvė" ir "Vilni". Priklausė prie buvusios ALDL 52 kuopos, prie SLA 352 kuopos, Detroito Lietuvių klubo ir prie Detroito Moterų Pažangos klubo.

Dabar abu mano tėveliai ramiai ilsisi savo nameliuose Woodlawn kapinių įsienyje. Mamytė brangi, aš Tave ir Tėvelį nuolat lankysiu, liūdėsiu ir niekad nepamiršiu.

Stefanija Masytė

St. Petersburg, Florida

Draugijos narių susirinkimas

Gegužės 11 dieną įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirmininkas S. Kuzmickas ir pranešė, kad netekome dviejų narių. Mirė Mary Grimm ir Verna Zuris. Paprašė narius atsistoti mirusiomis pagerbti.

Protokolų sekretorė Bronė Vaitkienė perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas kaip parašytas. Finansų sekretorė Helen Šarkiūnienė pateikė mėnesinį raportą. Ji pranešė, kad gavo naują narį Paulina Pavlova. Išdininkas Juozas Vaitkus sutiko su jos raportu.

Draugijos pirmininkas S. Kuzmickas pranešė, kad "Vilniai" pasveikinti su jos 65-mečiu surinko aukų sekamai: kuopa aukojo \$500, Dainos Mylėtojų choras — \$100, Juozas ir Bronė Vaitkai \$100, Pranas Bunkus \$100, Valis ir Vera

8

Bunkai aukojo \$100, Stasys ir Valerija Kuzmickai \$100, Jonas ir Margaret Mileriai \$25, Mary Valaitis \$25, binghamtonietė Elena Pagiegalienė \$5. Iš viso \$1,055.

Kuopa nutarė turėti tik vieną susirinkimą birželio mėnesį. Pagerbsime tėvus birželio 15 dieną. Klubas bus uždarytas liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Sugrįš veikti spalio 5 dieną.

Kai pavalgėm pietus, žinių pranešėja Aldona Alekniene pranešė, kad turime daug čekoslovakų, jugoslavų ir vietinių svečių. Malonu buvo pasikalbėti su Natalija Ješmantiene ir Julija Lazauskiene, iš Miami, Fla.

Programa

Kadangi šis parengimas buvo motinoms pagerbti, pirmininkas pasveikino motinas ir pakvietė Bronę Vaitkienę vesti toliau programą. Ji taip pat pirmiausia pa-

"VILNIES" 65-MEČIO MEDALIS

Ryšium su "Vilnies" 65-osiomis metinėmis, laikraščio bičiuliai Lietuvoje paruošė šiai sukakčiai skirtą medalį. Jo autorius plačiai žinomas dailininkas Erikas Varnas, pavainikavęs savo darbais ne vieną Amerikos pažangų lietuvi.

Pirmoje medalio pusėje — įrašas "Vilnis 65", ažuolo lapų šakelė simbolizuoja laikraščio tvirtybę ir ištikimybę pažangos idėjoms, pagarbą jo įkūrėjams, redaktoriams, darbuotojams, rėmėjams. Antroje medalio pusėje įrašas anglų kalba — "Lithuanian Newspaper's Anniversary, Chicago, 1985".

Laikraščio bičiuliai Lietuvoje nemaža medalio kopijų atsiuntė redakcijai. Jie bus išdalyti nusipelnusiems laikraščio darbuotojams, rėmėjams, veteranams skaitytojams. Norintys turėti medalį kaip suvenyrą, galės gauti administracijoje, už prieinamą kainą.

Adm.

sveikino motinas ir pasakė trumpą kalbelę.

Šį kartą buvo specialiai pagerbtos dvi motinos — Petronėlė Lukienė, kuri turi 90 metų, ir Mary Valaitienė, irgi 90 metų, turinti daugiausia vaikų. Bronė Vaitkienė joms prisėgė po gėlę. Po to pakvietė S. Kuzmicką, kuris sudainavo tris dainas. Vieną dainą skyrė savo žmonelei Valutei, su kuria susituokė prieš 56 metus. Jam akompanavo Elena Janulytė. Po to buvo pakviesta V. Kuzmickienė. Ji pasakė labai gerą kalbą apie motinas, ką jos nuveikė ir kaip sunkiai turi išauginti šeimą.

Choras šį kartą sudainavo šešias dainas. Publikai labai patiko. Ačiū už tai mokytojai Elenai Janulytei. Taipgi buvo sudainuota Happy Birthday dėl S. Kuzmicko ir Mary Lavarek.

Chorą parėmė: Liudvikas Tvacka \$50, V. Kuzmickienė \$20, Mary Lavarek \$10, Julija Lazauskiene \$10, Philomena Skapek \$5, John Lakasel \$5.

Bronė Vaitkienė padėjo chorisams, mokytojai, S. Kuzmickienei už gražią kalbą, gospadinėms už skanius pietus ir publikai už atsilankymą.

Klubo narių susirinkimas

Lietuvių Piliėčių klubo narių susirinkimas įvyko birželio 1 d. Susirinkimą atidarė prezidentas S. Kuzmickas ir pranešė, kad mirė du klubo nariai — Eva Mizariene ir S. Vaineikis, paprašė minutei atsistoti atminimui mirusių. Protokolų raštininkė Aldona Alekniene perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Nariai sutiko taip, kaip parašytas. Finansų raštininkė Mary Brennan išdavė mėnesinį raportą, išdininkė Bronė Vaitkienė sutiko su raportu.

Po to, prezidentas pranešė, jog klubas tvarkosi labai gerai, visa valdyba atlieka savo darbus. Padėjo Juozui ir Bronė Vaitkams už sutvarkymą sodelio, Juozui Dobrow už prižiūrėjimą šaldytuvų, Helen Habalai už padarymą gražių gėlių stalams.

Nors V. Kuzmickienė dar visiškai nepasveiko, bet jau dirba virtuvėje.

Kai uždarysime klubą liepos mėn. iki spalio, direktoriai sutvarkys viską, kas bus reikalinga sutvarkyti.

Pavalgius pietus, žinių pranešėja Aldona Alekniene pranešė, kad turime svečių iš Kalifornijos, Pensilvanijos ir vietinių.

Meninę programą atliko S. Kuzmickas, padainavęs tris dainas, choras — septynias. Publikai labai patiko. Ačiū Elenai Janulytei už gerą sumokimą.

Po viskam, prezidentas padėjo mokytojai, dainininkams, gospadinėms, darbininkams ir publikai už atsilankymą.

Parengimas

Gegužės 29 d. choras turėjo labai geras sezono pabaigtuves. Buvo pagaminti skanūs pietūs ir sukviešti choro rėmėjai. Choro pirmininkas S. Kuzmickas pasveikino visus ir padėjo už atsilankymą. Mokytoja Elena Janulytė pasakė gerą kalbą ir pažymėjo, kad choras per sezoną sudainavo 250 dainų. Tai didelis darbas, atliktas choro.

Už šio pasivaišinimo surengimą didelis ačiū gospadinėms: V. Kuzmickienei, Stelai Dereskaitei ir Helen Habalai, chorisėms už iškepinimą tortų, chorisams už patarnavimą.

Chorą parėmė: Matt-Mary Saris \$30, po \$20 — Mr. ir Mrs. Tailer, Mary Pasek, Jose Bunkus, Adolf-Irena Shultz, Dan ir Stasė Bergin, po \$10 — Adelė Klimavičienė, Philomena Skapek, Barney-Mary Brennan, Mary Valaitis, John ir Doroti Paulionis, Sharlet Ruk, Blanshe Boseinger, Mary Labnyk ir Sophie Negy.

Ačiū Polka Svigart muzikantams už gražias polkutes. Visi pasilinksmino ir pasižoko, skirtėsi labai patenkinti pobūviu. Ačiū choro valdybai už surengtą pobūvį.

Choras sugrįš prie darbo spalio mėn. 4 dieną.

Ligoniai

Sunkiai susirgo Elena Siaurienė ir Eva Valley. Linkiu joms greitai pasveikti.

S. K.

Vilnis, 1985 birželio 20

KSVEROS KAROSIENĖS KNYGA

Lietuvoje iš spaudos išėjo plačiai Amerikos pažangiems lietuviams žinomos aktyvios visuomenininkės Ksaveros Karosienės knyga "Pasirinkimas Visam Gyvenimui". Knyga beveik 270 puslapių storumo, skaitosi gana lengvai, literatūrinis bendradarbis — Vytautas Kazakevičius.

Knygoje kaip kaleidoskopu perbėga Ksaveros gyvenimas nuo pat vaikystės dienų Ramygaloje iki pastarųjų dienų San Franciske. Jeigu Ksavera Karosienė yra iškilus asmenybė Amerikos pažangiems lietuviams, perskaičius knygą kiekvienam pažangiečiui lietuviui kelia pasididžiavimą, kad Amerikos lietuvių pažangus judėjimas ją išauklėjo ne tik Amerikos profsąjunginiams bei komunistiniams sąjūdžiams aktyvia darbuotoja, o ir pasauliniams sąjūdžiams už taiką, moterų teises, pažangą bei demokratiją, už tautų draugystę.

Iš knygos sužinome, kad Ksaverai idėjas, kurias ji pasirinko visam gyvenimui, įkvėpė jai jos tėvas Rapolas Baltrūnas, plataus akiračio, pažangiai mastantis žmogus, imigravęs Amerikon nuo carinės reakcijos persekiojimų. Savarankiškai veikti Amerikos pažangių lietuvių sūkuriose Ksavera pradėjo dar nepilnametė mergaitė, atvykus į Filadelfiją dirbti kasaitininke socialistų laikraščio "Kovos" redakcijos įstaigoje.

Nuo čia ir prasidėjo Ksaveros Baltrūnaitės visuomeninės veiklos mokslų "universitetai", kelias į nepalaužiamos aktyvios komunistės gyvenimą. Matomai pažangių lietuvių saviveikloje, lietuvių progresisčių moterų veikloje, žymesniuose pažangių lietuvių suvažiavimuose, netgi Amerikos komunistų partijos steigiamajame suvažiavime. Matome Ksaverą, sulaukusią vos 20 metų, Amerikos komunistų partijos gretose. Matome Ksaverą ne kartą areštuotą, policijos sumuštą.

Sukūrus su Juozu Karosu šeimą ir atsiradus dukrelei, Karosai persikėlė gyventi arčiau Ksaveros motinos į Massachusetts valstiją,

Ysthemp-ton miestą, kur Juozas Karosas rado pakenčiamesnį darbą, o ji įsidarbino tekstilės fabrike. Persikėlus gyventi čia, Ksaveros Karosienės visuomeninė veikla tarp pažangių Amerikos lietuvių kaip ir nutrūko, bet ne tarptautinė veikla. Čia Ksavera ėmėsi organizuoti tekstilės fabriko darbininkes į profsąjungą ir prasidėjo jos vystymasis į talentingą aktyvią organizatorę. Vėliau, dėl dukters sveikatos persikėlus į Kaliforniją, Ksavera tapo etatine organizatore darbininkų, ypač tekstili-

ninkų, į profesines sąjungas ir iki išėjo į pensiją jų vadove.

Nors didesnę dalį savo gyvenime visuomeninės veiklos Ksavera Karosienė atidavė tarptautiniam pažangių amerikiečių judėjimui, ypač profsąjunginiam, tačiau ne nutrūko ir nuo pažangių lietuvių judėjimo. Aktyviai veikė nedidelėje Kalifornijos lietuvių kolonijoje, glaudžius ryšius palaikė su didesnėmis kolonijomis Njujorko, Čikagoje ir kitur. Dažnai dalyvavo pažangių lietuvių organizacijų suvažiavimuose, svarbesniuose sambūriuose, reikiškėsi plunksna laikraščiuose "Vilnyje", "Laisvėje" ir kituose. Jos vardas žinomas beveik kiekvienam pažangiam lietuviui. Žino ją ir Amerikos pažangių lietuvių judėjimo priešai na-

cionalistai bei senosios kartos atžagareiviai.

Ksavera Karosienė savo knygoje aprašo apie susitikimus ir bendrą darbą su tokiais žymiais Lietuvos komunistų partijos įkūrėjais kaip K. Giedriu, V. Kapsuku ir daugeliu kitų lietuvių tautos revoliucionierių. Sumini visą eilę tarptautinių ir pasaulinių darbuotojų už taiką, pažangą ir demokratiją. Šiltai atsiliepia apie pažangių Amerikos lietuvių judėjimo vadovus, kurių per visą savo gyvenimą daugelį asmeniškai pažinojo ir drauge veikė, dalyvavo įvairiuose sąjūdžiuose bei sambūriuose.

Plačiai autorė savo knygoje aprašo apie jos dalyvavimą pasaulinėse taikos bei moterų konferencijose, tų konferencijų reikšmę. Daug vietos knygoje skiriama jos pirmam apsilankymui darbininkų žemėje Tarybų Sąjungoje, su amerikiečių delegacija keliavimams po Vidurinę Aziją, daug kartų apsilankymams Tarybų Lietuvoje, užmegztoms pažintims su Tarybų Lietuvos partiniais, tarybiniais bei kultūros ir meno darbuotojais.

Ypač daug knygoje yra Amerikos pažangių lietuvių judėjimo istorinės medžiagos. Tyrinėjantims Amerikos pažangių lietuvių judėjimo istoriją, knyga yra didelės vertės leidinys. Pažangiems lietuviams veteranams knyga sukelia romantiką tų senų laikų, kai pažangių lietuvių aktyvumas už darbo žmonių geresnių rytojų buvo neišsenkamas.

J. Žaliukas

Ką man davė "Vilnis"

(Ryšium su laikraščio jubiliejumi)

Amžiumi už "Vilnij" esu senesnis, bet palyginus kiek ji man davė gero, aš jai daviau daug mažiau, nors nuo 1961 metų esu laikraščio etatiniu darbininku. "Vilnis" mane užvedė ant klasiniai sąmoningų darbo žmonių kelio, suvedė į idėjišką pažintį su milijonais žmonių, kovojančių už taiką, demokratiją, už šviesesnę ateitį, už visuotinę darbo liaudies pergalę.

Išvakarėse Didžiosios depresijos grįžęs iš Lietuvos į savo gimtąją Ameriką, politiniu bei kultūriniu atžvilgiu buvau žaliukas, Lietuvos kaimo buožių užuistas samdinys pusbernis, telankęs tik trupučiką Kupreliškyje pradinės mokyklos pirmuosius skyrius. Gamtos reiškiniai, žmogaus likimas ir viskas pasaulyje man tada atrodė lyg priklausą nuo dievo valios. Bažnyčia man tada buvo atsinaujinimas

LOS ANGELES, CAL.

Skid Row

Los Angeles miesto rytinėje dalyje tarp 4 ir 9 gatvių, Los Angeles ir Maine gatvių namai seni, baigiantys sugriūti, buvę ten viešbučiai tušti, niekas juose nebegyvena. Laužu baigiančių virsti namų savininkai jų netaiso, bet iš Los Angeles apskrities gauna milijoną dolerių, kad į tuos savo supuvusius namus leistų nakvoti benamiams, ir tik tokiems, kurie gauna menkutes socialinio aprūpinimo pašalpas, kiti benamiai turi lindėti patiltose, parkuose, tarpduruose.

Šiame rajone yra atidaryta skurdžiams virtuvė, kurioje bedaliai dykai gauna vieną sykį į dieną pavalgyti. Jeigu pasivėlina ateiti pietų, tai tie gauna bilietą vakarieni. Į šią virtuvę ateina ir vienas studentas, visą savo turį su savimi nešiojantis — dvejus kelnes, trejus marškinius ir vieną cilutę, kuria apsivelka, kai eina į mokyklą. Gyvena turbūt ten, kur lindi benamiai.

Pasak vieno miesto valdininko, Kalifornijoje esąs šiltas oras. Kas tik gali atsikraustyti, į čia kraustosi. Todėl niekas negali pasakyti, kiek čia yra benamių, gal 2,000, gal 3,000, o gal ir daugiau.

Du Kalifornijos universiteto studentai lankėsi tarp benamių ir kalbėjosi su jais. Tie studentai sako, jog pusė benamių yra karo veteranai pavieniai vyrai ir daug jų su šeimomis. **Praė Sakalienė**

NETEKUS A. GLOBIČIAUS

Liūdna, ir labai liūdna, kad reikia rašyti apie mirtį seno draugo ir gero pažįstamo, kuris paliko šį pasaulį ir išsiskyrė amžinai. Vėliausias iš tų yra Antanas Globičius, kuris mirė 1985 metų kovo 6 dieną, sulaukęs gražaus 91 metų amžiaus.

Antanas Globičius nebuvo didelis veikėjas, bet skaitė knygas, laikraščius "Vilnij", "Laisvę", nepamiršdavo juos paremti. Ir mirdamas jis paliko prašymą, kad Mariutė Sienkevičienė pasiųstų jo paskutinę auką laikraščiams "Vilniai" ir "Laisvėi" po \$100.

Jis buvo gimęs Lietuvoje, Juozo ir Petronėlės Globičių šeimoje. Į šią šalį atvyko 1914 metais. Iki išėjo į pensiją, išdirbo 42 metus anglies kasykloje Dorrance Collieries. Buvo United Mine Workers of America profsąjungos narys. Gyveno Mariutės Sienkevičienės prižiūrimas, 230 Stanton St., Wilkes-Barre, Pa.

Vilnis, 1985 birželio 20

Pastaruoju metu ir Mariutės Sienkevičienės sveikata labai susilpnėjo, puolė nuo laiptų ir išsilaužė rankos kaulą. Antanas šiaip taip savo paskutinėmis jėgomis atėjo jai į pagalbą. Skubiai buvo nuvežta į ligoninę, po kiek laiko sugrįžo į namus. Netrukus teko nuvežti į ligoninę Antaną, kur išbuvo 11 dienų. Po to, jį išvežė į Leader West Nursing and Rehabilitation Center, Kingston, Maine. Bet neilgai jis ten buvo. Rado jį mirties miegu užmigęs.

Antanas Globičius paliko nuliūdime Mariutę Sienkevičienę, brolių George, sesutę Magdalena ir jų vaikus, kurie gyvena šioje apylinkėje.

Jo kūnas buvo pašarvotas pas graborių Morris Leagus, Wilkes-Barre, Pa. Palaikai sukremuoti ir palaidoti prie brolio Vinco Globičiaus ir brolienės kapo, Memorial Shrine Cemetery, Carverton, Pa.

Lucy Pukelevičiūtė
West Wyoming, Pa.

Nukelta į 10 pusl.

Atkelta iš 9 pusl.

sidėjo mano kelias į Čikagos pažangių lietuvių saviveiklą. Čia atradau savo gyvenime vietą, kasdien plėtėjančią.

Kai 1961 metais "Vilnius" ilgametis presmanas V. V. Vasys beveik visiškai paseno ir laikraščio spaustuviėje kilo darbininkų krizė, administratoriui J. Pauliukui tik tarus žodį, jog būčiau tinkamas užimti draugo Vasio vietą, nė truputį nesigailėdamas geriau apmokamo darbo fabrike, perėjau dirbti į "Vilnius" spaustuvię. Čia ėmiau darytis pilnaverčiu darbo žmonių armijos dalyviu, lygiai kaip kiti, sickiantys darbo liaudies visuotinės pergalės.

Ir kai dabar pagalvoju, kur mane gyvenimo kelias būtų nuvedęs, jeigu nebūčiau pradėjęs skaityti "Vilnius" dėka Leonui Kaskui... Gal būtų nuvedęs turėti gražų automobilį, gal būtų nuvedęs turėti Marquette Parke gražų mūrinių, taupomojoje kasoje gražią apvalią sumelę. Bet kas iš visa to būtų, jeigu nebūčiau, kas dabar esu!

Todėl, kai "Vilnis" nūnai mini savo 65-ąsias gyvavimo metines, mintimis perbėgu, kiek ji man gero davė, ir ne tik man vienam, bet ir daugeliui tokių, koks aš buvau. Džiaugiuosi, kad ji gyvuoja ir visa širdimi trokštu, kad gyvuotų kuo ilgiausiai.

Jonas Pateckas

PRISIMINUS JUOŽĄ SAKALĄ

Gegužės 27 dieną sukako 37 metai, kai mirė buvęs "Vilnius" Angliško skyriaus redaktorius, aktyvus LDS jaunimo tarpe darbuotojas Juozas Sakalas. Jo palaikai guli Čikagoje Lietuvių Tautinėse kapinėse, kape greta taip pat buvusio žymaus pažangios lietuvių visuomenės darbuotojo, "Vilnius" redaktoriaus Fredo Abeko.

Juozas Sakalas mirė sulaukęs tik 34 metų amžiaus, bet per šį trumpą gyvenimą jis paliko gilius pėdsakus savo gyvenimo kelyje. Kaip klasiniai susipratusių žmogaus, visa esybė atsidavusio darbo liaudies kovoms už demokratiją ir pažangą, Juozas Sakalas pirmuosius giliai įmintus savo gyvenime pėdsakus pradėjo 1937 m., kai gegužės mėnesį nuvyko savanoriu į Ispaniją. Čia jis įstojo į amerikiečių Washingtono batalioną kautis prieš fašistinius frankistus už Ispanijos demokratiją. Ginant Madridą liepsnojančiame ir pilname parako dūmų fronte, Juozas buvo sunkiai sužeistas, beveik ko tik neprarado savo dešinėsios rankos. Tačiau Juozo Sakalo tas neatgrasė nuo pasiaukojimo žmonių pažangai. Iš Ispanijos grįžo pilnai išsivysčiusiu internacionalistu.

Ėmėta Juozui Sakalui nepagailėjo organizatoriaus talento. Grįžęs iš Ispanijos, jis ir pradėjo tarp Amerikos pažangių lietuvių veikti kaip LDS apmokamu organizatoriumi, pradžioje Pittsburgho apylinkėje, vėliau Čikagoje. Jam priklausė neginčijamas nuopelnas už suorganizavimą daugelio LDS jaunimo kuopų. Ypač jis didelį darbą LDS reikalui nuveikė Čikagoje, kur ne vienas jaunesnės kar-

Kultūrietės sveikino "Vilnius" jubiliejinį suvažiavimą, įteikdamos \$200 paramos

Gegužės 21 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Prieš susirinkimo pradžią buvo draugiškas pasivaišinimas. Vaisės užsakė Helena Beadalytė, prisimindama savo mylimą mamytę, taipgi tėvelį, Motinos dienos proga. Narės reiskia pagarbą dukrai, kad taip gražiai prisiminė mirusius tėvelius.

Susirinkimą atidarė draugijos pirmininkė A. Vaitkienė 1 val. dienos. Tvarkos vedėja išrinkta Estelle Bogden.

Perskaitytas praeito susirinkimo protokolas ir priimtas. Valdya pranešė, kad rūpinasi visais klubo reikalais.

"Vilnius" vartininkė J. Marazienė pranešė, kad gavusi dovaną už darbą \$120.80, kurią įteikė draugijai. Ji taipgi pranešė, kad gegužės 14 d. draugijos vardu buvo surengtas priėmimas ir pavaišinti svečiai iš T. Lietuvos, kurie lankėsi Čikagoje. Juos čia iškvietė Amerikos-Sovietų Sąjungos draugystės draugija. Svečiai gražiai pavaišinti ir padėkota už malonų pasisvečiavimą mūsų surengtame priėmime. Prie paruošimo daugiausia darbo dėjo: J. Marazienė, Onutė Petrutienė, A. Vaitkienė, Ona Masienė, Eva Sankus, Isabelle

Peters ir eilė kitų. Iš vyrų talkininkavo J. Pateckas, J. Urbikas, A. Litvinas, J. Feiza. Kadangi gauta daug dovanų, tai draugijai vaisės nesudarė daug išlaidų.

Nutarta pasveikinti "Vilnius" jubiliejinį suvažiavimą įteikiant \$200 paramos. Kitaip sakant, pridėti \$80 prie gautos dovanos už vajuos darbą. Isabelle Peters išrinkta delegate į suvažiavimą.

Dar prie vaišių prisidėjo: Helen Trusk, E. Bogden, E. Sankus ir

I. Peters. Vaisės paruošė Stella Chapas, A. Vaitkienė, Eva Sankus, J. Marazienė ir kitos draugės.

Atžymėti gimtadieniai narių, gimusių balandžio mėnesį: F. Jordan, Helena Beadalytė, P. Valentienė, A. Jakienė, J. Grigienė, V. Masilionienė; taipgi gimusių gegužės mėnesį — V. Briedis ir M. Paškevičienės. Visoms celebrantėms palinkėta ilgo, sveiko ir darbingerio amžiaus ir sugiedota Ilgiausių metų.

Prieš susirinkimo pabaigą narės reiskė padėką drg. Helenai Beadalytei už gražų ir draugišką jų pavaišinimą.

Pranešta, kad sekantis susirinkimas įvyks birželio 18 d.

Susirinkimą uždarė tvarkos vedėja E. Bogden 3 val. popiet.

Sekr. J. M-nė

NUOSIRDI PADĖKA

Šiuomi noriu padėkoti per mūsų brangų laikraštį "Vilnis" visiems, kurie man susirgus ir net pergyvenus kojose operaciją bei ilgokai būnant ligoninėje ir kurį laiką slaugymo namuose, manęs nepamiršo. Vieni asmeniškai aplankė ligoninėje, o kiti prisuntė užuojautos laiškučius ar paskambino telefonu ir išreiskė draugišką užuojautą.

Mieli draugai ir draugės, tas jūsų parečdytas rūpestis suteikė man daug malonumų ir paskatino mane tvirtėliau kovoti tą nelemtą ligą. Dabar jau galiu po biskį vaikščioti ir tikiuosi, kad laikui bėgant mano sveikata grįš ir vėl galėsiu dalyvauti su Jumis organizacinėje veikloje. Prašau priimti mano nuosirdnią padėką visiems, o visiems, kurie manęs nepamiršo laike mano nelemtos ligos. Pasilieku visiems dėkinga.

Antanina Butkis

meninių jų nuotykių. Angliško skyriaus skaitytojai Juozą Sakalą laikė aukštoje pagarbėje ne tik kaip redaktorių, organizatorių, o ir kaip asmeninį draugą.

Juozas Sakalas mirė 1948 metų gegužės 27 dieną. Jo laidotuvėse bangavo jo bičiulių, draugų, pažįstamų bei senesnės kartos pažangiečių minia, kaip retai esti žymesnio visuomenės veikėjo laidotuvėse.

Nors jau 37 metai, kai mirė Juozas Sakalas, jo atminimas pažangių lietuvių mintyse tebėra neįsūdijęs. Daug "Vilnius" jaunesnės kartos skaitytojų, nuvykę į Tautines kapines, pagarbiai nulenkia galvą prie Juozo Sakalo kapo jo atminimui.

J. Žaliukas

Gražiai ir pavyzdingai pagerbtas motinos ir tėvo atminimas

Helen ir Felix Beadal

Antrąjį gegužės sekmadienį mes švenčiame Motinos dieną. Šįmet toji garbinga diena buvo gegužės 12 d. Helena Beadalyte, prisimindama savo mylimą mamytę Helen Beadaliene-Rakickaitę, kuri atsisakė iš gyvųjų tarpo 1972 m. vasario 4 d., ir tėvelį Felix Beadal, kuris mirė 1979 m. rugsėjo 30 d., nutarė jų kilnų atminimą pagerbti kartu su Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narėmis. Ji užsakė pietus, įteikdama draugijai \$50, kad gegužės 21 d. prieš draugijos susirinkimą būtų pavaišintos atvykusios narės ir tuo būtų kartu pagerbtas jų mylimų tėvelių atminimas.

Vaisės buvo tikrai šauniai paruoštos, padirbėjus drg. Stellai Chapas, A. Vaitkienei, J. Marazienei, E. Sankus ir kitoms kultūrietėms. Elenutė reiskė padėką maisto paruošėjoms ir visoms draugėms, atsilankiusioms į šį susirinkimą Motinos dienos proga, padėkojo ir už bendrą prisiminimą jos mylimų mirusių tėvelių.

Šis Helena pasimėjimas yra vertas pagarbos. Kitos dukros turėtų ją pasekti. Nuo savęs reiškiu nuosirdnią padėką jai už šį gražų mostą.

Kultūrietė

MIRĖ IR PALAIDOTA ONA BOYLE

Ilgametė "Vilnius" skaitytoja, LDS 76 kuopos narė Ona Boyle, buvusi Girautienė, po tėvais Malakauskaitė, mirė sulaukusi 94 m. a. Velionė ilgokai gyveno Plainfield, Wis., kur ir mirė gegužės 7 dieną. Gegužės 2 d. krisdama sulaužė šlaunies kaulą. Buvo operuota. Gydytojai tikėjosi, kad viskas bus gerai, bet gysiose susidarė kraujo krešulys ir tas užgesino jos šviesaus gyvenimo liepsnelę.

Gyvendama Čikagoje, velionė dalyvavo pažangių organizacijų parengimuose ir dažnai paremdavo "Vilni".

Paliko giliame liūdesyje du sūnūs: Vincas ir Juozas ir dvi dukros: Nellie Kmistof ir Lillia Tanke ir jos šeima.

Palaidota vietinėse kapinėse, Wisconsin.

Lai jai būna ramu ilsėtis šios šalies žemėje.

Vilniutė

Vilnis, 1985 birželio 20

Juozas Sakalas

jančioje karu Europoje, apie Amerikos liaudies antifašistines nuotakas, apie Amerikos darbo žmonių kovas, Juozo Sakalo redaguojamame Angliškame skyriuje buvo vietos polemikai ir demaskavimui lietuvių atžagareivių iš "Naujienu", "Draugo" ir kitų jų laikraščių pastogių. Tačiau daugiausia jis dėmesio skyrė LDS ir šiaip jaunimo kultūrinei, sportinei bei organizacinei veiklai. Jo redaguotuose Angliško skyriaus puslapiuose mirga žinių žinėlės apie angliškai kalbančio pažangaus jaunimo gyvenimą, neišskiriant netgi ir as-

MIRĖ IR PALAIDOTA VERNA M. ZURIS (CASPER)

Gegužės 21 d. į "Vilnius" raštinę buvo užėjęs Albert Zuris iš St. Petersburg, Fla. Jis pranešė, kad 1985 m. balandžio 24 d. mirė jo mylima žmona Verna M. Zuris (buvusi Casper, gimusi Skutaitė)

ir buvo sukremuota. Velionės pelenus jis atvežęs į Čikagą ir gegužės 21 d. ryte palaidojęs šv. Kazimiero liet. kapinėse, šalia pirmiau mirusio vyro Ben Casper.

Velionė buvo pažangios minties

DETROIT, MICHIGAN

Nuoširdi padėka visiems už paslaugas laidojant Teofilę Masiene

Šių metų gegužės 8 dieną įvyko man nepaprastai skaudus įvykis, kai prie namų laiptų staiga mirė mano mylima mamytė **TEOFILĖ MASIENĖ**. Sustoję jai plakusi pavargusi širdelė. Nežiūrint, kaip skauda širdis, man reikėjo ją palaidoti, o tam reikėjo daug draugų, kurie man pagelbėjo. Ji buvo palaidota gegužės 14 d. Woodlawn kapinių įsienyje prie mano tėvelio.

Visiems, suteikusiems bilė paslaugas laike šermenų ir laidotuvių, ir visiems, kurie išreiškė savo užuojautas, šiuomi noriu išreikšti **ŠIRDINGĄ PADEKĄ**.

Nuoširdus dėkui Servitui Gugui už gražią prakalbą laidotuvių kopyčioje ir kapinėse; Yolandai Zaparackienei už gražų atsisveikinimą sekmadienį, gegužės 12 d., kopyčioje ir už nuoširdžią kalbą kapinėse; grabnešiams Kęstučiui Gareliui, Alfons Rye, Albert Stacey, Eddi Balchunui, Raymond Lyben ir Chuck Tvaskai; Estelle Smith už suteiktą gražią ir tinkamą muziką vargonais kapinių kopyčioje; Birutei Palevich Price už jaudinančias giesmes laidotuvių namuose ir kapinių kopyčioje; Algiiui ir Antanui Zaparackams už gražius pranešimus per lietuvių radijo valandėlę; Olgai ir Narcizui Kreivėnams už atvažiavimą iš Miami, Floridos, ir manęs nuolatini suraminimą laike šermenų bei laidotuvių; Detroito Lietuvių klubui už suteiktą vietą pietums; laidotuvių direktorei Yolandai Zaparackienei už suteiktą pagalbą ir gražų tvarkymą laidotuvių; visiems už gražius gėlių vainikus ir puokštes; už užuojautas asmeniškai, laiškais ir per laikraščius; visiems už dalyvavimą šermenyse ir laidotuviuose, ir visiems bilė kuo prisidėjusiems prie tinkamo mano brangiausios palaidojimo.

Niekad neužmiršiu jūsų visų suteiktų paslaugų.

O Tau, mano mylima mamyte, lai būna ramybė ilsėtis prie tėvelio Woodlawn kapinių įsienyje, o aš pasiiliku liūdinti našlaitė.

Duktė — **STEFANIJA MASYTĖ**

Pagerbimui mano mylimos mamytės Teofilės Masiene ir jos atminimui pridodu jos mėgiamiems laikraščiams "Laisvei" ir "Vilniai" po tūkstantį dolerį.

Stefanija

ST. CLAIR SHORES, MICH.

Mirus TEOFILEI MASIENEI

(Mirė 1985 m. gegužės 8 d. ir paliko giliame liūdesyje dukrą Stephanie)

Liūdime ir mes, netekę labai nuoširdžios draugės. Reiškiam gilią užuojautą jos dukrai Stephanie ir kitiems giminiams bei draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

M. SOTOCK
C. STANKIES
L. REAUME
G. JANONIS
T. ir M. VASARIS
A. GILVYDIS
F. SINKUS
E. ir A. BALCHUNAS
L. GUGAS
A. ir A. LITVIN
P. ir A. BUDRIKAS
C. ir A. MACK
R. ir A. LYBEN
A. ir A. STACEY
A. ir A. OLIN
T. ir B. RYE
J. ir R. MERRICK
N. ir O. KREIVĖNAS

R. MATTHEWS
M. ROGE
B. KLIMAS
T. MIKILKINAS
A. GUMBRYNS
P. STAKVILAS
E. STACKWELL
P. KARALIS
F. ULINSKAS
A. URBON
E. JUODAITIS
S. SAUTIL
S. RACIUKAITIS
J. RACIUKAITIS
J. ROGE
R. PRICE
L. TURZAK
ALENA

moteris. Priklausė prie Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos, prie buvusio Roselaudo Lietuvių Moterų klubo, prie vietinės LLD kuopos, prie Lietuvių Piliečių klubo. Visuomet dalyvaudavo parengimuose ir organizacijas finansiniai rėmė.

Į Floridą persikėlė gyventi 1971 metais, ten įsigijo puikią rezidenciją. Mirus vyrui Ben Casper, po kiek laiko susipažino su Albert Zuris ir 1981 m. spalio 21 d. sukūrė šeimos židinį. Šeimoje gražiai sugyveno. Jai nesveikuojuant, jis ją slaugė, o mirus palaidojo.

Velionė paliko nemažai brolių ir sesučių šeimų.

Velionės vyras, atsisveikindamas su vilniečiais, paliko "Vilnius" paramai \$20 ir apgailestavo, kad negalės dalyvauti jubilieji-

niame bankete birželio 9 dieną.

Gaila, kad kultūrietės nežinojo apie savo brangios narės laidotuves, jos būtų jose dalyvavusios. Negaliu praleisti nepažymėjusi, kad velionė buvo nepaprastai geros širdies. Ji stengėsi kiekvienam kuo nors padėti. Kai buvo siunčiama pagalba nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms, ji įteikė daug dovanų, taipgi pati siuntė siuntinius į Lietuvą ir į Lenkiją ten gyvenantiems lietuviams.

Tiek reikia pasakyti, kad velionės Verutės asmenyje mes netekome nuoširdžios ir brangios moters, kuri gyvendama atliko daug gražių darbų.

Lai jai, užmigusiai neatbunduamu miegu, būna ramu ilsėtis.

Julija M.

ST. CLAIR SHORES, MICH.

Mirus TEOFILEI MASIENEI

Reiškiam nuoširdžią užuojautą jos dukrai Stephanie, netekus brangios Mamytės, kurią taip gražiai prižiūrėjo ir su kuria draugavo per tiek daug metų. Taipgi reiškiam gilią užuojautą jos artimiesiems ir idėjos draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

Žinokite, kad ir mes liūdime su jumis.

ANTOINETTE VAITKUS
FRANK VAITKUS

PINELLAS PARK, FLA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Mūsų mylimas tėvelis VINCAS VILKAUSKAS (Wilkosky) mirė 1973 metais. Mūsų brangioji Mamytė MARYTĖ mirė 1985 metais. Mus visus paliko giliame liūdesyje, iš kurio niekada neišeisime.

Su dideliu liūdesiu ir pagarba mes prisimename abu tėvelius. Mes buvome tikrai laimingi, turėdami tokius tėvelius.

Duktė MARGARET,
žentas VYTAUTAS ALEKSANDRA

DETROIT, MICHIGAN

Mirus TEOFILEI MASIENEI

(1985 m. gegužės 8 dieną)

Reiškiam gilią ir nuoširdžią užuojautą dukrai Stefanijai ir visiems idėjos draugams bei pažįstamiems, gyvenantiems JAV ir Tarybų Lietuvoje.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime, netekę mylimos draugės.

DETROITO MOTERŲ PAZANGOS KLUBAS

PINELLAS PARK, FLA.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jau suėjo 12 metų, kai mirė mano tėvelis VINCAS VILKAUSKAS (Wilkosky), o nuo mylimos mamytės MARYTĖS mirties liūdnai praėjo keturi mėnesiai.

Aš buvau laiminga, turėdama gerus tėvelius.

Aš jūsų niekuomet nepamiršiu.

Duktė ARDELLA YUTIS

**GRAZI PADEKA DRG. ONUTEI
JAKUBAUSKIENEI**

Mūsų darbščioji ir nuoširdioji pažangietė Onutė Jakubauskienė, nors jau gerai peržengusi 90 m. slenkstį, bet dar vis tęsia darbą pirmyn. Ji neseniai įteikė All-Peoples Congress, 1217 N. Milwaukee, Chicago, Ill., 700 iš draubuzinės medžiagos pasiūtų kačiukų, kad palinksminus neturtingus vaikučius ir našlaičius, kuriais minėta organizacija rūpinasi.

Už tą dovaną ji gavo gražų padėkos laišką, rašytą gegužės 13 d. Onutė sakė, kad ji dar turinti porą šimtų tų kačiukų ir greitai lai-

ku vėl apdovanos našlaičius. Tai retos širdies ir energijos draugė.
Senė

**HELEN TRUSK GRAZIAI
PARĖMĖ "VILNĮ"**

Gegužės 21 d. atvykusi į kultūricių susirinkimą Elenutė Truskienė įteikė \$20 ir pasakė, kad tai bus dovana "Vilnis" dalininkų suvažiavimo proga, o paskiau dar įteikė \$10, pažymėdama, kad dešimkę skiria "Vilnis" pastato stogo remontui. Tad iš viso ji tą dieną "Vilnis" reikalus parėmė \$30.

Nuoširdus jai dėkui už parodymą didelio rūpestingumo laikraščio labui.
Vilnietė

**PRIMINIMAS EX MAINIERIŲ
KLUBO NARIAMS**

Šiuomi primenu Ex Mainierių Draugiško klubo nariams, kad mūsų susirinkimas įvyks birželio 22 d. I val. po pietų. Vaisės, kaip visada, prasideda 12 val. Tad nenuoluokite ir būkite "Vilnis" salėje prieš 12 val., kad galėtumėte draugiškai pasivaišinti.

Ypač prašau atsilankyti tuos narius, kurie atsilikę duoklės mokėjimo reikale.

Sekr. J. M-nė

ATSIPRASOME

Brangūs laikraščio korespondentai, bendradarbiai, labai atsiprasome, kad kai kurių jūsų atsiųsti raštai netilpo laikraštyje. Kaip žinote, laikraštis buvo sušlubavęs. Dėl Niujorke spaustuvių įvykių sukliuvimų "Vilnis" neišėjo pagrečiui net tris kartus. Vadina-si, įvyko beveik dviejų mėnesių pertrauka. Todėl kai kurių korespondentų korespondencijos pase-no, ir vargiai ar betilps laikraštyje.
Red.

ST. PETERSBURG, FLA.

**Mirus
VERNA M. CASPER-ZURIS**

Reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės vyrui Albertui Zuris ir visiems jos giminėms bei kilnios idėjos draugams. Žinokite, kad ir mes liūdime, netekusios brangios draugijos narės Verutės asmenyje.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJA — NARĖS IR VALDYBA

NEW YORK, N.Y.

**Mirus
IEVAI MIZARIENEI**

Liūdime netekę brangios ir pažangios draugės ir "Laisvės" redaktorės bei darbuotojos, su kuria daug metų turėjom labai gražius ryšius.

Reiškiamė gilią užuojautą jos giminėms ir draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA ir NARIAI
(St. Petersburg, Fla.)

**Nuoširdi padėka už suteiktas paslaugas
laidojant
EDWARD A. DOČKŲ**

Gamtoje yra viena nepavaduojama tiesa: kas gimė, tas turės ir mirtį, bet kai toji nelemtoji mirtis išplėšia iš šeimos mylimą vyrą, tėvą bei sūnų, tai tas iššaukia neapsakomos širdgėlos ir kartais jauti, kad vargu ar galima bus pergyventi tą širdį veriantį skausmą. Mes tai pergyvenome, kai 1985 m. gegužės 8 d. mirė mūsų mylimas vyras, tėvas ir sūnus Edward A. Dočkus, sulaukęs vos 65 metų amžiaus.

Nežiūrint, kaip skaudėjo širdis, bet mirusį turėjome palaidoti, o tam buvo reikalingos plačios visuomenės paslaugos. Mes jų gana gražiai susilaukėme. Visiems atskirai neįmanoma padėkoti, tai norime visiems, o visiems padėkoti per mūsų mielą laikraštį "Vilnis".

Nuoširdus dėkui už gausų apsilankymą šermenyse ir laidotuviuose, už prisiuntimą gėlių vainikų bei puokščių, už išreikškimą asmeniškų ir laiškais bei per spaudą užuojautų; muzikai ir solistei — Valerijai Urbikas ir Estelle Bogden už liūdną vargonų melodiją bei giesmes; kalbėtojai Alvin Chodora už pasakytą kalbą koplyčioje ir kapinėse. Vienu žodžiu, visiems už bile suteiktą paslaugą laidojant mūsų mylimą vyrą, tėvą, uošvį ir sūnų.

Jūsų paslaugų mes neužmiršime iki mūsų krūtinėse širdys plaks.

Liūdinti motina ANIELE DOČKIENĖ,
žmona BIRUTĖ,
dukros: ELAINE,
AUDREY ir žentas ROBERT DOMAR

**Mirus
EDWARD A. DOČKUS**

Reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Birutei, dukrai Audrey ir jos vyrui Robert Domar, dukrai Elaine, motinai Anielei Dočkienėi, netekusiai vienturčio sūnaus, ir kitiems giminėms bei kilnios idėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime.

MILLIE KANCERE
V. ir D. YOTKA
S. ir M. YOTKA
LOU ir NELLIE DE SCHAAF

**Mirus
EDWARD A. DOČKUS**

Reiškiu gilią ir nuoširdžiausią užuojautą velionio žmonai Birutei, dukrai Audrey ir jos vyrui Robert Domar, dukrai Elaine, motinai Anielei Dočkienėi, netekusiai vienturčio sūnaus, ir kitiems giminėms bei kilnios idėjos draugams.

Žinokite, kad ir aš kartu liūdžiu.

ANTANINA BUTKIS
(La Grange, Ill.)

ST. PETERSBURG, FLORIDA

**Mirus
STANLEY VAINIČIUI**

(Mirė 1985 m. gegužės 13 d., sulaukęs 96 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Į St. Petersburg persikėlė gyventi iš Binghamton, N.Y.)

Reiškiamė gilią užuojautą jo artimiesiems ir idėjos draugams. Liūdime ir mes, netekę gero draugo ir nario.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
VALDYBA ir NARIAI
(St. Petersburg, Fla.)

**Mirus
EDWARD A. DOČKUS**

Reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Birutei, dukrai Audrey ir jos vyrui Robert Domar, dukrai Elaine, motinai Anielei Dočkienėi, netekusiai vienturčio sūnaus, ir kitiems giminėms bei kilnios idėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime.

HELEN TRUSK
IDA ir C. MATEKUNAS
A. ir C. ZEKAS